

Koloni**h**aven

Kolonihaveforbundet · Blad nr. 2 · 2026

Mød dronningen
af **Dahlia**

TRIN FOR TRIN:
Sådan laver
du et grusbed

Bind en krans af
HORTENSIA

May Siljas
kolonihave:
"Her behøver ikke
være perfekt"

Sensommer
i haven

Bæredygtighed
og biodiversitet
Kan man det i en kolonihave?

HOVEDKONTOR OG REDAKTION

Smedeholm 13 C, 2. th.
2730 Herlev
Tlf. 38 28 87 50
info@kolonihave.dk
www.kolonihaveforbundet.dk

KONTAKT

Forbundskontoret, tlf.: 38288750 kl. 10-12.
Jura, for kreds- og bestyrelsesmedlemmer:
Se telefonnumre under 'kontakt' på hjemmesiden.
Din Forsikringsmægler, tlf.: 41303000 kl. 09-16.
Fredag: forbundstelefon lukket.
Personlige henvendelser sker efter aftale.

ANNONCEKSPEDITION

Front Media
Tlf. 22 76 70 81
jan@frontmedia.dk
www.frontmedia.dk

FØLG OS PÅ SOCIALE MEDIER

facebook.com/kolonihaveforbundet

@kolonihaveforbundet

linkedin.com/company/kolonihaveforbundet

ANSVAR

Hvor intet andet er nævnt, er illustrationer af artiklens forfatter. Redaktionen påtager sig intet ansvar for indhold, der indsendes uopfordret til *Kolonihaven*.
© Alt materiale i dette blad er beskyttet af lov om ophavsret og administreres af Kolonihaveforbundet.

FORSIDEFOTO

Mathias Emil, @mathias.emil

LAYOUT

Novagraf A/S
Eftertryk er ikke tilladt

TRYK

Stibo Complete

OPLAG

Ca. 38.500

ISSN 2794-5847

REDAKTIONEN

Forbundsformand
Karsten Kehlet
(ansvarshavende)

Charlotte
Nordell Carlsen
(redaktør)

Indhold

- 4 Lederen
- 6 Bind en smuk sensommerkrans
- 7 Kolonihavekonkurrence
- 8 Et kvasbed med mange funktioner
- 10 Kolonihavenyt
- 11 Konfliktmægleren fortæller
- 12 Dahliaadronningen på gang 10
- 18 De smukkeste bede – en bæredygtig løsning
- 22 De sætter pris på dit hus
- 24 May Siljas kolonihave:
Cirkusvogn og sommerferiestemning
- 28 Kreativitet og keramikværksted i baghaven
- 32 "Havetosseriet – det ligger i blodet"
- 35 Mere end bare et medlemskab:
Det får du for dit kontingent
- 36 Grøftekanter i kolonihaven
- 40 Den sønderjyske nestor
- 43 Fra redaktionen
- 44 Sæt kolorit på kolonihaven
- 46 Kolonihaverne på Naturmødet
- 48 Havepræmiering med fokus på fællesskab
og haveglæde
- 50 Podcast: *Kolonihaven*
- 51 Her finder du os

 A.N. FRITIDSHUSE

Dit kolonihavehus. *Bygget til at holde.*

Nøglefærdigt eller medbyg.

Hos A.N. Fritidshuse bygger vi kolonihavehuse med fokus på kvalitet, funktion og godt dansk håndværk.

Alle huse bliver tilpasset din haveforenings regler og dine ønsker, så du får en løsning der passer perfekt til din grund og din måde at bruge huset på.

Vi hjælper dig hele vejen – fra de første skitser til nøglerne ligger i din hånd. Du vælger selv om huset skal leveres nøglefærdigt, eller om du ønsker at være med i byggeriet.

Et kolonihavehus fra A.N. Fritidshuse er bygget til at holde – og til at blive brugt.

Tilpasset
kolonihaveregler

Nøglefærdigt
eller medbyg

Individuelle
løsninger

Levering og
montering

Rådgivning fra
start til slut

Solid dansk
kvalitet

SCAN OG SE DINE MULIGHEDER

En sommer med fokus på dialog og fællesskaber

Sommeren er den tid, hvor Kolonihaveforbundet flytter ud af kontoret og ud i sommerlandet for at møde vores medlemmer og alle de, der interesserer sig for kolonihaverne.

AF KARSTEN KEHLET, FORBUNDSFORMAND

For at skabe opmærksomhed om os som forbund og for at fortælle, hvor vigtig kolonihavelivet er for fremtidens samfund, tager vi ud og møder folket der, hvor folket er. Denne sommer er ingen undtagelse.

Kolonihaveforbundet har i år været flot repræsenteret – både til Naturmødet i Hirtshals og på Folkemødet på Bornholm.

Herfra skal lyde en stor tak til vores sekretariat for det flotte program på Folkemødet med mange spændende debatter, morgensang og sågar banko, som især glædede de unge. Også tak til de frivillige, der gav en stor hånd med.

”Som samfund har vi brug for rekreative steder, der modvirker stress.

FREMTIDENS KOLONIHAYER

Som formand for Kolonihaveforbundet kan jeg kun glæde mig over den positive interesse, vi bliver mødt med både i nordvest og i sydøst Danmark.

Det bekræfter mig i, at kolonihavelivet trives i bedste velgående, og at kolonihaver skal fortsætte med at være kolonihaver.

Kolonihaverne har gennem tiderne tilpasset sig det omgivende samfund. Og også i vores højtempo-samfund har vi i den grad brug for kolonihaverne. Det gavner folkesundheden, og som samfund har vi brug for rekreative steder, der modvirker stress. Et sted, hvor mennesker kan mødes i et mangfoldigt og givende fællesskab.

Kolonihaverne udgør en vigtig del af fremtidens samfund. Derfor vil vi fortsat kæmpe for, at så mange som muligt kan få glæde af en kolonihave.

VILD NATUR I SMÅ HAYER

Kolonihaver som bynære, grønne oaser er overordentlig væsentlige, både for miljøet og for os mennesker. Vi har brug for naturoplevelser og for at opleve, at også vi er en del af de skiftende årstider. Og mon ikke, at naturoplevelser med vores børn sætter sig som værdifulde minder hos dem? Det tror jeg på.

Et af temaerne i debatterne i år, både i Hirtshals og på Bornholm, kredsede om vild natur. Hvordan kan man få vild natur ind i de små haver, så de er miljøvenlige, bæredygtige og mangfoldige? Samtidig skal det jo også være foreneligt med, at haverne fremstår velplejede. Det er et relevant og spændende tema, som vi kommer til at høre mere om.

HAVEPRÆMIERING

Traditionen tro byder sommeren også på havepræmiering.

Nutidens havepræmiering udspringer af en gammel tradition, hvor der blev givet en anerkendelse for en fin have. Ud over æren, modtog man en flot sølvske som præmie. For nyligt mødte jeg en gammel mand, som gav mig sådan en sølvske med Kolonihaveforbundets gamle logo på. Den havde hans morfar med stolthed vundet.

Meld jer endelig til! Vi har dog udskiftet sølvskeen med mere nutidige præmier.

På side 48 kan du læse mere om, hvordan det foregår, når vores havekonsulenter står for havepræmieringen.

DE FANTASTISKE FRIVILLIGE

Højsommer er sæson for musikfestivaler rundt omkring i landet. Alle disse festivaler afvikles med et stort hold af frivillige, som bare tager fat. De frivillige skaber det rum, som danner rammen om festivallivet.

Sådan ser jeg også vores frivilliges indsats i haveforeningerne i hele landet. Sommerhalvåret er den tid, hvor I frivillige sørger for at skabe så gode rammer, at vi andre kan nyde vores kolonihaveliv. I afholder aktiviteter for både børn og voksne, hvor alle tilbydes at være en del af fællesskabet. I sørger for, at vores fælles lokaliteter er rene og brugbare, så det er let for os.

I er rygraden i vores haveforeninger. Også en stor tak til jer for det, I gør. Det betyder meget for mange mennesker.

Fortsat god sensommer til jer alle.

Karsten Kehlet

Drømmer du om et fritidshus, der er bygget efter dine drømme?

 fritidshuse.dk

Historien om dit fritidshus begynder her.

Hos KB Fritidshuse kan du vælge mellem **SelvByg**, **MedByg** eller **FærdigByg** – og altid være sikker på materialer i topkvalitet, præcise byggetegninger og personlig rådgivning. Uanset om det er **48m²**, **55m²** eller **60m²**, gør vi det nemt og trygt at realisere din drøm.

Se mere på kbfritidshuse.dk Eller kontakt os på **+45 40 83 63 28** og lad os starte dit projekt i dag

Først på sommeren er hortensiaen lyseblå. Som sæsonen skrifter, bliver blomsterne mere læderagtige og holder længe i en krans.

0 SÅDAN GØR DU:

DU SKAL BRUGE:

En saks, halmkrans, almindelig ståltråd og hortensia fra haven.

1. Start med at samle blomsterne og dele dem hvis de er meget store. Fæstn ståltråden til kransen
2. Bind blomsterne fast ved at lægge dem ned langs kransen og vikl ståltråden omkring stilkene og kransen
3. Flere blomster lægges på kransen, og ståltråden vikles omkring
4. Kransen fyldes op, og når du er hele vejen rundt, løftes de første blomster op, og stilkene stikkes herunder, fæstn med ståltråden
5. På bagsiden af kransen formes et øje med ståltråden til at hænge kransen i
6. Hæng den færdige krans op et sted, hvor den kan nydes og få lov at tørre

En kasse fuld af guld!

Bind en smuk SENSOMMERKRANS

TEKST OG FOTO AF: MATHIAS EMIL, KOLONIST OG HAVESKRIBENT

Hvis man er lidt fingernem, er det ikke svært at binde sin egen sensommerkrans af havens smukke hortensia. Her er brugt hortensia "Magical", som på magisk vis skifter farve fra babylyseblå til grønlig, dernæst lyserød. Her i sensommeren har blomsterne indtaget en smuk, mørkrosa nuance.

Blomsterne er nu blevet mere læderagtige og faste – perfekt i en skøn krans, der holder formen. Hænges kransen tørt, vil den tørre ind og holder forbavsende længe.

Når aftenerne bliver mørkere, kan du vikl en lyskæde om kransen, og den vil dermed bringe dobbelt glæde.

Følg
Mathias Emil på
Instagram-kontoen:
@mathias.emil

Den færdige krans har et smukt farvespil. Blomsterne vil stille og roligt tørre ind.

Del dit bedste kolonihavebillede – og vind en præmie!

**Tusind tak til alle jer, der har sendt os
Mit bedste kolonihavebillede.**

Vi har modtaget mange flotte billeder af haver i blomst og bedsteforældre med små flittige hjælpere. Så denne gang har vi valgt to vindere: Lisbeths overdådige klematis: Lisbeth beskriver sin have i HF Risskov som "den dejligste plet på jord". Hver sommer nyder hun dette smukke syn og det blomstrende tag over terrassen. Og Søren og hans søde barnebarn, som hjælper farmor i haven i HF Oldjorden: "Er der noget bedre, end når barnebarn Ellen er med til at høste de første kartofler?"

Tillykke til jer begge!

Vil du være med i konkurrencen, så send os dit foto sammen med en kort beskrivelse til kommunikation@kolonihave.dk. Vi udvælger vinderen ved næste bladudgivelse og offentliggør vinderfotoet i medlemsbladet.*

VIND

*Billedet skal være i høj opløsning, dvs. min. 1 MB, og der lægges vægt på både billedkvalitet og æstetik.

Kryds & Tværs

Hvilken plante med lilla blomster, hvis duft tiltrækker bier og sommerfugle, er Portugals nationalblomst?		BEHOLDER	SPION	TILSTOD	1	EFTER M	DRESSING		
		→	2						
		PINT							
		↙				REVNET PUBLIKUM		5	
FORRÅDE	TOG-PLAT-FORM	TRÆT			GRILL-UDSTYR PRES				
DETO-NEREDE						7	HUSDYR APPARAT		
		DELE AF PARAPLY BØDE FOR							ENDE-LØS
FRA DUBLIN		1		SPORT BØG		4			
VOKSET				TIL BUNDS FORTUM-LET			8	TONE	
1000 KG							-? BABA	3	
FRUGT		6			DRØN				

Vinderen af sidste krydsord: Tina Bredkjær Povlsen

Find kodeordet ud fra de nummererede felter, og deltag i konkurrencen om et **gavekort til Plantorama på 350 kr.**

Indsend kodeordet til: info@kolonihave.dk senest den 27. september. Skriv "kryds og tværs" i emnefeltet.

Vinderen bliver offentliggjort i næste blad.

ET KVASBED MED MANGE FUNKTIONER

Det er let at lave et lille kvasbed rundt om havens træer. Kvasbedet holder både ukrudt, græs og plæneklipper på afstand. Samtidig fungerer det som et lille kulstoflager.

TEKST OG FOTO: MIA STOCHHOLM

Mange frugttræer, der plantes i græsplæner, efterlades til en skæbne, hvor de skal kæmpe om vand og næringsstoffer med grådigt græs. Samtidig lever træet med truslen fra en nærgående plæneklipper eller græstrimmer, der kan give træet sår på barken og i værste fald tage livet af det.

En æstetisk, praktisk og bæredygtig løsning er at lave et lille kvasbed rundt om træet af materialer fra haven eller nabolaget. Fyldet kan bestå af visne blade, kvas, græsafklip, savsmuld, staudetoppe eller hækafklip. Det vil synke med tiden, så der skal fyldes på hvert år. På den måde kan bedet også fungere som en organisk skraldespand, hvor man kan opbevare småt kvas til gavn for både træet og livet i jorden.

1.

Find materialer. Her er brugt 14 tilspidsede pinde fra et egetræ (40 cm lange og ca. 4 cm tykke), en stak friske grene fra hassel og ahorn (2-3 cm tykke ved basis), ørnenæb, mukkert, beskæresaks, ca. 1 m snor og diverse organisk materiale til fyld.

2.

Bind en snor om træets stamme, og brug den til at måle afstanden mellem træet og pælene. Her er afstanden til træet 50 cm. Pælene slås ca. 15 cm ned i jorden. Hvis pælene er lavet af hassel eller pil, vil de skyde igen, hvis de er friske. Sørg derfor for, at grenene er helt tørre eller af en anden træart.

3.

Slå pælene i jorden lige over for hinanden og fyld til sidst mellemrummene ud, så der er 25-30 cm mellem pælene i en cirkel rundt om træet.

4.

Hver ny flettegren starter fra grenens tykkeste ende og på indersiden af en pæl, så endestykket holdes inde i bedet. Hvis man starter på ydersiden, vil grenen stikke ud.

5.

Flet grenene rundt om pælene, så de skiftevis går på ydersiden og indersiden af en pæl. Sørg for, at grenene ligger helt tæt, så afstanden ikke bliver for stor, når de med tiden tørrer ind og fylder lidt mindre.

6.

Klip grenene af ved den nærmeste pæl, når de måler mindre end en lillefingers tykkelse.

7.

Bedet er 20 cm højt og klar til at blive fyldt op med forskelligt organisk materiale.

8.

Organisk materiale fyldes i bedet direkte ovenpå græsset. Her er brugt savsmuld fra marsvin, græsafklip og øverst kvas, der har været igennem en kompostkværn.

9.

Æbletræet er nu fredet fra både græs og maskiner. Men vær opmærksom på mosegrise, der godt kan lide både rødder fra yngre frugttræer og en kvasbunke.

Kolonihaven på Folkemødet

Kolonihaveforbundet var med på Folkemødet på Bornholm igen i år. Det var vi for at skabe synlighed omkring kolonihaverne og vores mærkesager. Men også for at blive klogere og få ny inspiration og nye kontakter, der kan komme kolonihaverne til gavn.

I vores telt på Folkemødet bød vi på i alt ni debatter, en workshop, morgensang og banko. Debatterne spændte vidt. Over fællesskaber og mental trivsel til frivillighed, biodiversitet og politisk regulering af kolonihaverne.

Var du ikke med på årets Folkemøde, så kan du i stedet se den politiske debat *Er der kaos i kolonihaven?* Scan QR-koden herunder og se videoen.

Du kan også lytte til debatten *Fællesskab som medicin mod ensomhed* som podcast via vores hjemmeside eller der, hvor du normalt lytter til podcasts. Søg efter **Kolonihaven**, så kommer den frem.

Alle vores events i teltet på Folkemødet var velbesøgte.

Scan QR-koden
med kameraet på din
telefon og se folkemøde-
debatten "Er der kaos
i kolonihaven?".

TILLYKKE MED DE 50 ÅR

Dannebrog stod flot mod den blå juni-himmel, da HF Majsletten i Vedbæk fejrede foreningens 50 år.

Fællesområderne var pyntet op til fest og alle kolonister hyggede sig med fælles-spisning, skriver foreningens formand, Nia Malene Martin.

Et stort tillykke med jubilæet skal lyde her fra Kolonihaveforbundet!

FÅ SUCCES MED DIN HAVE

I sin nye bog, *Sådan lykkes du i haven*, beskriver havedesigner og forfatter Dorthe Kvist havens liv måned for måned. Hun deler gavmildt ud af egne tips og tricks og genveje til et nemt haveliv.

Hver måned er opdelt i tre niveauer: Det, du bør gøre. Det, du kan overveje at gøre, hvis du har lyst. Og det, du kan gøre, hvis du har overskud! Supernemt og ligetil. *Sådan lykkes du i haven*, Dorthe Kvist, forlaget Koustrup & Co., 349 kr.

VIND BOGEN

Send mail til kommunikation@kolonihave.dk med ordet "HAVEBOG" i emnefeltet, så trækker vi en heldig vinder!

DEBAT I HAVELODSSKABET

I slut-juni inviterede Odense Havelodsselskab til politisk debat. I panelet sad tre byrådsmedlemmer, en ekspert i kolonihavejura, kredsformanden og Kolonihaveforbundets direktør. Salen var fyldt med engagerede bestyrelses-medlemmer fra Odense-kredsen, som livligt diskuterede bl.a. frivillighed, overbebyggelse og kriminalitet i haverne. Paneldeltagerne efterlyste handling fra både kommunen og Christiansborg. Det er noget, vi her i Kolonihaveforbundet har tænkt os at følge op på.

Fra venstre: Claus Skjoldborg, Søren Wendel, Dan Frimark, Lars Christian Lilleholt, Ditte Jensen, Tina Lilleris og journalist Michael Olesen.

KONFLIKTMÆGLEREN FORTÆLLER:

Der skal to til en tango

AF BIRGITTE RAVN OLESEN, CENTER FOR
KONFLIKTLØSNING

Jeg har aldrig danset tango.
Men jeg har været så højt oppe i det røde felt, at jeg har tænkt: "Vi får det aldrig godt sammen. Vi er som ild og vand. Jeg har ingen respekt for ham, og han har ingen respekt for mig!"

Jeg har også mange gange siddet med to parter, som er kommet derud, hvor de ikke hilser på hinanden og måske endda bagtaler og finder beviser mod hinanden.

Derfor ved jeg, at det er vanskeligt at fikse en konflikt.

KONFLIKTLØSNING KRÆVER MOD, VILJE OG HÅB

Modet viser sig ved at sige JA til at tale om, hvad der er sket, og hvordan det har påvirket mig. Måske endda også at undersøge sin egen andel i, at vi er kommet så meget på kant.

Vilje til at lytte og prøve at forstå den andens oplevelser, også selvom de er stik modsat mine. Det er svært, men nødvendigt. Faktisk bliver det ofte muligt, når jeg kan høre, at den anden ikke bare angriber, men både fortæller om sig selv og viser interesse for mig.

Håbet om, at noget kan blive anderledes, er dét, der gør, at jeg overhovedet siger ja til at tale med en konfliktmægler om konflikten. Måske siger jeg senere ja til at tale med den, jeg er i konflikt med, godt hjulpet af konfliktmægleren.

At være i konflikt er belastende. Det giver ondt i maven, vrede, ubehag, frustration, hjertebanken, tvivl, uro, sorg osv. Sikkert er det, at vi bliver påvirkede, også selvom vi prøver at skubbe det væk.

Derfor kan det være klogt at mobilisere sit mod, sin vilje og sit håb og indgå i en konflikthåndteringsproces.

BLIVER MAN SÅ GODE VENNER BAGEFTER?

Det korte svar er "nej". Det kan kræve en lang proces at genopbygge tilliden. Vi kan aftale at hilse på hinanden, når vi mødes på havegangen. Måske er vi også enige om ikke at tale dårligt om hinanden til andre, og vi kan aftale, at vi mindst en gang hver sæson drikker en øl sammen.

Langsomt genopbygges tilliden. Og det er lige til at blive glad i låget over.

PS: Ja, konfliktmæglere kommer også i konflikt, så jeg har også prøvet at skulle finde mit mod, vilje og håb frem!

SOLCELLEANLÆG Til lys, køleskab, tv

10% rabat indtil 30/9-26

Solcelleanlæg fra Viva Energi leverer almindelig 230V til fx **køleskab**, tv, lamper, mobil, pc og evt. kaffemaskine, elkedel og mikrobølgeovn.

SPAR 10% m/rabatkoden: have26

Indtil 30/9 kan læsere af "Havebladet" få 10% rabat på nedenstående priser. Indtast rabatkoden i indkøbskurven.
Se alle pakker og bestil på www.vivaenergi.dk/fritidshus

Solpakke 1,3KWh/700W kr. 11.499,-

Til alm. køleskab, lys, tv, pc, mobil, iPad.

Strøm nok i højsommer og weekender.

450Wp sort designpanel, 230V/700W,
2,4kWh batterilager, Varenr. 1369.

Solpakke 2,7KWh/1000W kr. 15.499,-

Med 2 paneler og 2,5kWh Lithiumbatteri.

Strøm til hele sommeren. Varenr. 2680.

Solpakke 2,7KWh/2000W kr. 17.499,-

NYHED - også til kaffemaskine, elkedel,

køleskab, mikrobølgeovn mm.

Lithiumbatteri og strøm til hele sommeren.

2x 450Wp sorte designpaneler (Kan udvides til 4 paneler), 230V/2000W,
2,5kWh lithiumbatteri med APP overvågning. Varenr. 2591.

Montering er ikke inkluderet, men anlægget er nemt at opsætte med den udførlige danske vejledning. Husk at bestille tagbeslag (200-850 kr. pr. panel).

Vi er danmarks førende indenfor batterianlæg!

Læs og bestil på vivaenergi.dk/fritidshus

Viva Energi

Rosbjergvej 30A | 8220 Brabrand
Tlf. 70 22 70 40 | www.vivaenergi.dk

A woman with glasses and a pink and white striped cardigan is smiling and holding a bouquet of dahlias. She is standing in a garden filled with many dahlias and roses. A white picket fence is visible in the background.

Det er let at forstå,
at Fie ser så glad ud.
Hendes have er en sand
blomsteroase.

Dahliadronningen på gang 10

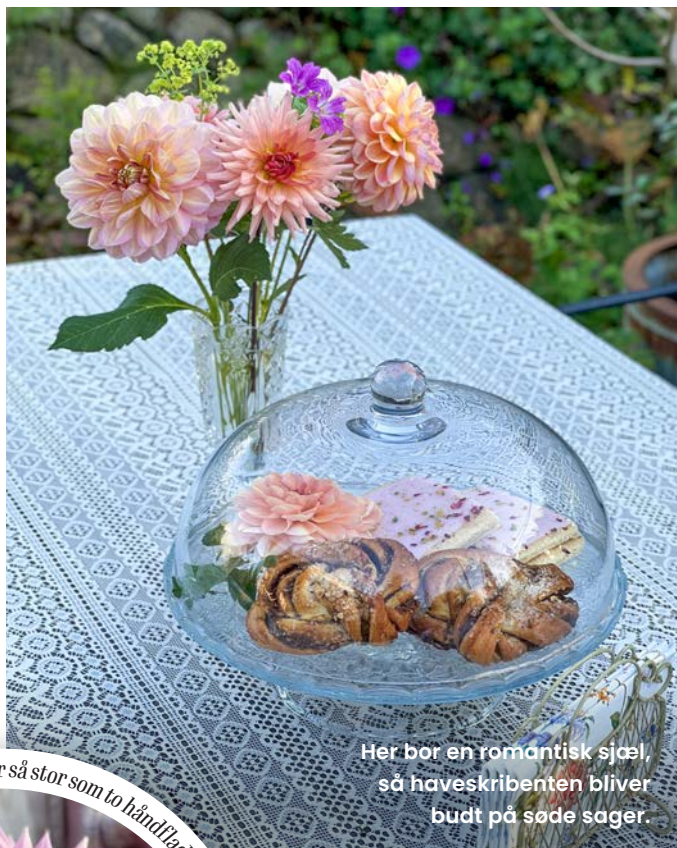
I en helt særlig have, godt gemt bag høje hække og hyggelige huse, findes den mest fortryllende blomsterhave. Frodigheden er overvældende her i sensommeren, når dahlia'en står som store buske og imponerer med sin blomsterpragt.

TEKST OG FOTO: MATHIAS EMIL, KOLONIST OG HAVESKRIBENT

Dahlia "Preference"
er særdeles blomsterrig.

Her bor en romantisk sjæl,
så haveeskribenten bliver
budt på søde sager.

Dahlia "La Belle Epoque" er så stor som to håndflader.

Her i gang 10 i H/F Enghaven i Odense bor en vaskeægte dahliaadronning. En smuk blomsteroase, hvor der nydes, dyrkes og nørdes dahlia til den helt store guldmedalje.

På en smuk sensommeraften inviterer Sophie, med kælenavnet Fie, indenfor i sin blomstrende kolonihave. Bordet er dækket med en skøn havebuket og et kagefad med søde fristelser.

Her er skruet op for sødmen og romantikken, og det fornemmer man med det samme, man træder ind i den romantiske have. De hyggelige hjørner er indrettet med loppefund, hylder med vaser og krukker står klar til havebuketter og de smukt anlagte bede bugner af roser, stauder, sommerblomster og ikke mindst dahlia.

ÅRETS HØJDEPUNKT

Havens overflod af dahlia står på sit allerhøjeste lige nu, selv om den første dahlia sprang ud allerede i juni. Frem mod sit højdepunkt i september, vil der hver dag komme flere og flere blomster til.

"Det kræver god og omhyggelig planlægning at opnå en sådan blomsterpragt", fortæller Fie, der er tidligt ude med frisk jord, gødning og hvert år nye, spændende knolde til at supplere den allerede store samling med.

Med dahlia er det sådan, at knoldene lægges i jorden fra

først i maj, hvorfra de vil spire og vokse op. Knibes topskuddet forgrener planterne sig, og der kommer mange flere blomster.

Nogle sorter bør støttes med stativer, plantestøtter eller pinde for ikke at vælte, og hele herligheden forsynes med rigeligt vand og gødning sommeren igennem. Til gengæld kvitterer planterne med en overflod af blomster fra sidst i juni og frem til frostens komme. Ofte rigeligt til at forsyne vaser og venner med buketter af den skønneste slags.

ET FRISTED FRA HVERDAGEN

Kolonihaven er blevet Fies kreative oase, og hun fortæller, at haven er hendes fristed og åndehul fra hverdagen og jobbet som anæstesisygeplejerske på OUH. I haven finder Fie ny energi i omgivelser, der er lige det modsatte af et sterilt sygehus.

"I haven har jeg mulighed for at nyde langsommeligheden og sæsonernes skiften uden turbulens og akutte skift," fortæller Fie, som foruden at være nørdet i sit professionelle liv også er en vaskeægte dahlia-nørd:

"Jeg har forelsket mig i dahlia'erne, og hvert år finder jeg nye, uimodståelige sorter, jeg bare MÅ eje og prøve af i haven".

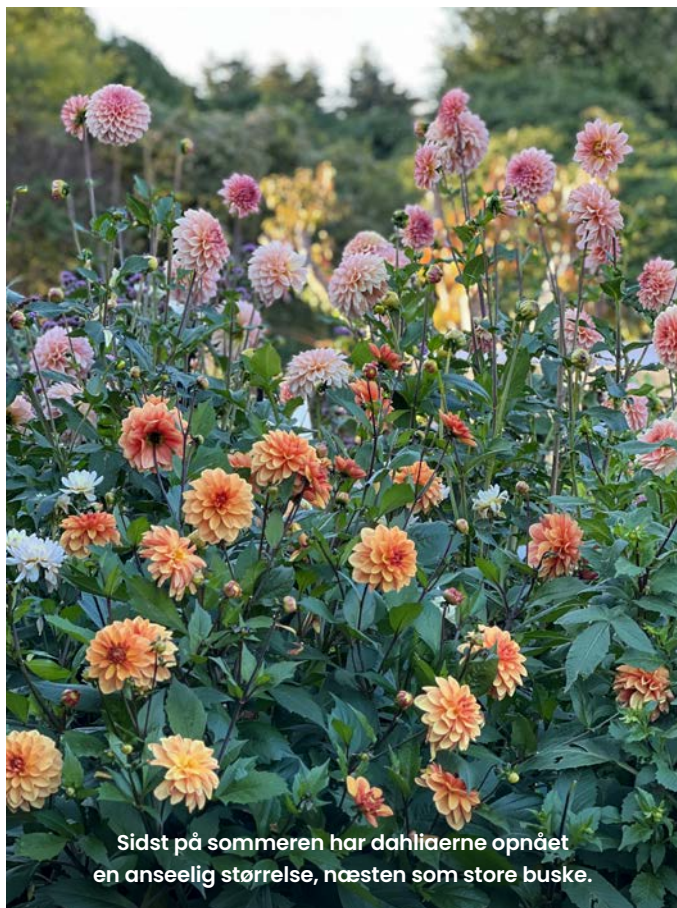
Hendes store variation er imponerende, og i haven findes også flere sjældne sorter.

Følg Fie på
Instagram-kontoen:
@frk.brask

Et skønt kig gennem haven.

Sidst på sommeren har dahlierne opnået en anseelig størrelse, næsten som store buske.

Den høje orange dahlia har sortsnavnet "Sylvia".

"Feline Yvonne" imponerer med sit farvespil, som er helt særligt. Blomster på mørke stilke changerer mellem lilla og orange.

”Jeg har forelsket mig i dahlia, og hvert år finder jeg nye, uimodståelige sorter, jeg bare MÅ eje.

– Fie, kolonist og dahlianørd

IKKE SÅ SVÆRT

Det er en skrøne, at dahlia er besværlige og svære at overvintre, mener Fie. Når den første frost midt i november har gjort dahliaernes toppe sorte, klipper hun planterne ned, graver knoldene op og forsyner dem med omhyggeligt ordnede navneskilte.

Knoldene lægges i kasser og opbevares i kolonihavehuset, hvor de holdes frostfri ved hjælp af tæpper. Der sover de vintersøvn frem til maj, hvor knoldene igen kan lægges i havens bede og krukker.

”Det giver mig så meget glæde at gemme og nyde de aller-skønneste sorter år for år – med tiden har jeg nogle favoritter, mest i de romantiske farver, og dem kan jeg ikke undvære”, fortæller Fie med stor begejstring.

Hendes Dahliaentusiasme er smittende, og man bliver let afhængig og en ægte dahlianørd!

Et hav af dejlige dahlia.

Hvem:

Sophie Brask

Hvor:

H/F Enghaven, Odense

Hvor længe:

21 år i haven

Hvornår:

Haven er fotograferet i september 2025

Havestil

Romantisk dahlia- og staudehave

Sådan en sart rosa sag er svær at modstå.

Et kig til den romantiske have.

I haven findes mange siddepladser, også som her omkring bålstedet.

Det hvide espalier danner en ramme omkring maleriet og er et fint indslag i haven.

Dahlia "Rosario" som er en af Fies yndlinge – det er let at forstå!

Fies 5 Dahlia-favoritter

"Preference" – abrikos kaktus

"Romance" – laksefarvet dekorativ

"Karma Prospero" – rosa åkande

"Break Out" – pudderfarvet storhovedet

"Rosario" – sart orange dekorativ

16

Dahlia "La Belle Epoque".

Ægte kolonihavestemning – bag vinduerne er en overdækket terrasse.

Haier Revive

Komplet løsning fra kun 9.295 kr. inkl. montage

Nyd kolonihaven -
også når temperaturen falder

Inkluderet i prisen

- ✓ 3 meter kølerør
- ✓ Fødder til ude-del
- ✓ Indedelen skjules med kanal
- ✓ Opstart og introduktion

Fordele:

- ✓ Indbygget sommerhusfunktion
- ✓ Fjernstyring (app / room card)
- ✓ Energiklasse A+ (SCOP 4 / SEER 6,5)

INSTALLATION OG SERVICE AF CERTIFICERET INSTALLATØR
VARMEPUMPEPARTNER

Telefon. 53540317
www.varmepumpepartner.dk

Scan QR-kode og se hjemmeside

Tørketålende stauder
og græsser stortrives i
grusbedet.

De smukkeste bede – en bæredygtig løsning

I en tid, hvor vand bliver en stadig vigtigere ressource, giver det mening at tænke i bæredygtige løsninger. Et grusbed er derfor et godt valg, hvis du samtidig ønsker et smukt bed, der er nemt at holde. Her trives planterne nemlig i både regn og tørke.

TEKST OG FOTO: FRANK KIRKEGAARD, HAVEARKITEKT

Et grusbed er et bed, hvor det øverste lag – gerne 8-10 cm – består af rent grus, perlesten eller skærver. Det kræver markant mindre pasning end et klassisk staudebed. Når først det er etableret, handler det mest om at nyde blomsterne.

På grund af gruset, sker der meget lidt fordampning fra jorden, og det er ikke nødvendigt at vande for at holde planterne friske og fastspændte. Gruset er samtidig med til at

begrænse ukrudtet, da der som udgangspunkt ikke er ukrudtsfrø i gruset, og de frø, der måtte lande i gruset efterfølgende, har svært ved at spire. Samtidig er de få ukrudtsplanter, der måtte dukke op, nemme at hive op med roden.

NEMT AT KOMME RUNDT

Grus giver rolig bund til bedet og binder beplantningen smukt sammen. I modsætning til traditionelle staudebede behøver

du ikke at plante helt tæt fra begyndelsen for at undgå ukrudt. Du undgår at se på den sorte jord, der hvor der ikke er planter, og du kan gå rundt i bedet hele året uden at få beskidte sko.

Når du planter med god afstand imellem planterne, kan du også nemmere gå rundt uden at træde på dem, og du komprimerer heller ikke jorden på samme måde.

Grusbedet er særligt velegnet i kombination med græsser og stauder, og med det rette plantevalg kan du få et smukt bed lige fra sæsonen starter, til du lukker og slukker for kolonihavesæsonen.

NATURVENLIG HAVE

Grushaver egner sig perfekt til tørketålende planter, som kræver minimal vanding, og som mistrives i en våd jord om vinteren. Det gør haven robust i varme somre og mere bæredygtig i længden. I en tid, hvor vand bliver en stadig vigtigere ressource, giver det mening at tænke i beplantninger, der ikke er afhængige af kunstvanding.

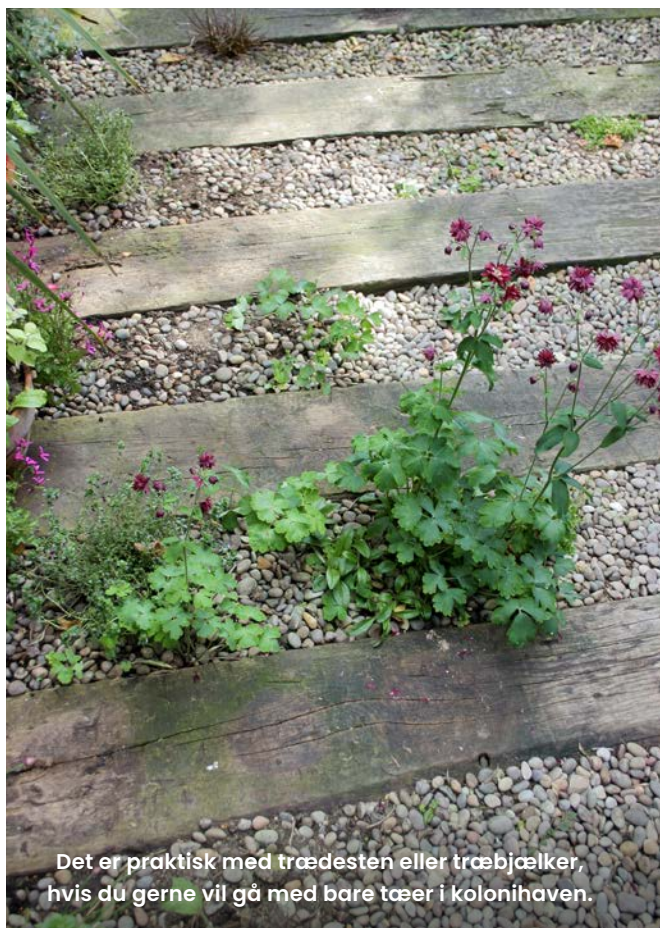
Grushaven skaber et miljø, hvor insektvenlige planter som røllike, timian og mandstro trives og udvikler sig naturligt. Det giver ikke blot en mere bæredygtig have, men også en have, de kan passe sig selv i længere tid uden indgriben. Grusets evne til at lede vand væk er samtidig en stor fordel ved kraftige regnskyl, da grus tillader vandet hurtigt at sive ned i jorden, hvilket aflaster kloaksystemet og forhindrer, at jorden skyller væk.

Grusbedet kan suppleres med større marksten, der kikker frem af gruset.

SÅDAN LAVER DU ET GRUSBED

1. Fjern græs, rødder og flerårigt ukrudt grundigt i bedet som det første. Især kvikgræs og tidsler skal væk fra starten.
2. Løsn jorden, så der er godt dræn i jorden. Indarbejd evt. groft sand/grus i det øverste jordlag, hvis jorden er tung. Jævn efterfølgende jorden ud, så der er en plan overflade.
3. Placer de ønskede planter ovenpå mulden, så overfladen på rodklumperne er ca. 6-8 cm over jorden.
4. Udlæg herefter et lag på 8-10 cm grus, så rodklumperne lige bliver dækket af gruset. Du kan også udlægge gruset først og så lave huller i gruset efterfølgende, når du planter, men det er noget mere besværligt, og du risikerer at blande jord og grus.
5. Ønsker du områder til færdsel eller ophold – uden planter – grav da mere jord væk og læg 10-15 cm stabilgrus, der komprimeres, inden der lægges 3-4 cm grus ovenpå.
6. Vand godt de første uger. De fleste planter klarer sig derefter med minimal vanding.
7. Klip visne stauder ned om foråret.

Det er praktisk med trædesten eller træbjælker, hvis du gerne vil gå med bare tæer i kolonihaven.

FLEKSIBEL ANVENDELSE

Gruset skaber ro og enkelhed. Det fungerer som en neutral flade under beplantningen og lader planternes former, farver og bevægelse træde tydeligere frem. I en tid, hvor mange haver rummer mange funktioner på lidt plads, kan grusbede skabe de nødvendige pauser, hvor øjet får lov at hvile. Et stort grusbed, der ikke tilplanter tæt med planter kan også fungere som en del af en opholdsplads eller en sti. Det er robust nok til færdsel og kan let tilpasses forskellige funktioner uden store anlægsændringer.

HVILKEN TYPE GRUS?

Du kan bruge forskellige former for grus til grusbedet. Det vigtigste er, at gruset ikke indeholder ler og kalk, da det så dræner dårligt. Desuden har gruset kapillareffekt, som betyder, at vandet kan vandre op

gennem gruslaget og fordampe fra overfladen. Vasket bakkegrus, filtergrus og støbemix er velegnet i 4-8 mm sortering. Det samme gælder det grovere perlegrus og ærtesten, der kommer i forskellige farver.

En stor kornstørrelse giver bedre dræn og mindre ukrudt, men ser også mere kunstigt ud. Derfor anvendes de små kornstørrelser ofte i de mere naturprægede præriebede, der plantes tæt, mens søsten bruges i mere haveprægede beplantninger.

Også skærver af knuste stenmaterialer som granit eller sandsten kan bruges. De skarpe kanter betyder, at stenene låser sig sammen og danner en stabil overflade, man ikke synker ned i. Til gengæld er de hårdere at gå på med bare træer.

” Grusbed giver ikke blot en mere bæredygtig have, men også en have, der kan passe sig selv. Grusets evne til at lede vand væk er samtidig en stor fordel ved kraftige regnskyl, da grus tillader vandet hurtigt at sive ned i jorden.

Pomeranshøgeurt findes forvildet i naturen på åbne, tørre og næringsfattige lokaliteter, og den trives også godt i grusbedet.

En grussti kan indgå som en del af grusbedet. Det gør det meget nemmere at luge mellem planterne.

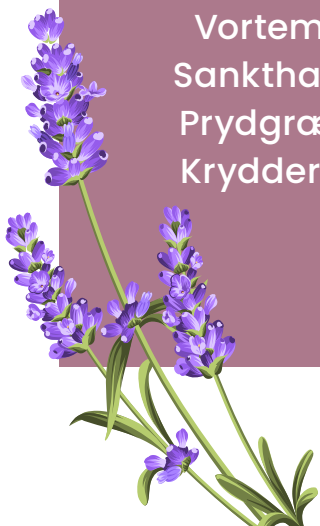
Letløvede og åbne planter som hør er normalt svære at holde rene for ukrudt, men i grusbedet går det bedre, fordi gruset dækker jorden og begrænser ukrudtet.

GODE PLANTER TIL GRUSBEDET

Lavendel
Katteurt
Staudesalvie
Røllike
Russisk salvie
Purpursolhat
Tidsekkugle
Mandstro
Vortemælk
Sankthansurt
Prydgræsser
Krydderurter

Den elegante flodtidse, *Cirsium rivulare* 'Atropurpureum' giver højde og farve til grusbedet.

De sætter pris på dit hus

Aarhuskredsen høster gode erfaringer i et pilotprojekt med eksterne vurderingsudvalg. Kolonist Karen Hauge fra Solvangen er glad for projektet, hun er med i, fordi vurderingspriserne bliver mere ensartede.

TEKST OG FOTOS: PETER NORDHOLM ANDERSEN, FREELANCEJOURNALIST

”Prøv at kigge dig omkring. Vi troede, at vi kom ud til en overdækket terrasse – men hvordan vurderer man lige sådan en halvfærdig facade?”

Henning Thuesen kigger på nogle store hak i en bjælke og en dør, der ikke er monteret, men står op ad væggen.

Ét eksempel på de mange spørgsmål, der dukker op, når man vurderer prisen på en kolonihave.

Henning Thuesen er med i et vurderingsudvalg, der ikke helt er som de andre.

Sammen med Esben Holm og Karen Hauge er han med i et pilotprojekt i Aarhuskredsen, hvor man har haft gode erfaringer med at blande medlemmer fra forskellige foreninger.

I dag er de tre ved at vurdere en have i Solvangen i Åbyhøj i det vestlige Aarhus.

”Karen er indfødt Solvangist,” smiler Henning, og Karen Hauge svarer grinende, at hun i hvert fald har haft en have i foreningen i mange år.

Henning er fra Oldhøjen, mens Esben er fra Frydenlund.

ÅRETS TREDJE BESØG

Efter at have vurderet haver i hver deres forening i nogle år blev de tre sat sammen sidste år, da pilotprojektet begyndte – og som løber til 2027.

De tre har været ude cirka 15 gange sidste år, og besøget i en have i Solvangen er det tredje i 2026. Nu er de oppe på at have vurderet haver i 6–7 forskellige foreninger.

Ligesom de to andre gik Karen Hauge oprindeligt ind i et udvalg, fordi hun gerne ville møde sælger og køber og løfte en af fællesopgaverne i en forening. Dertil kommer, at hun oplevede vurderingsudvalg, der overvurderede havernes værdi. Det ville hun gøre noget ved.

”Først var det ren nysgerrighed. Men min interesse og viden er vokset undervejs. Jeg er ikke håndværker, men jeg har været gift med en tømrer og været holdved-montør i mange år – så jeg kan godt

kende forskel på en murhammer og en almindelig hammer,” smiler Karen.

For Henning og Esben handler det også om at forbedre processer og ensrette vurderingen, så det var ”helt naturligt” for de tre at blive sat sammen i et eksternt udvalg.

MAX SALGSPRIS

De bruger ca. halvdelen time på at vurdere haven i Solvangen. De måler op og tjekker, om tallene fra ibrugtagningstilladelsen stemmer.

Som udgangspunkt giver de den maksimale salgspris for huset, men undervejs gives der fradrag, altså prisnedslag, i forhold til deres listesystem.

Det kan være husets alder, punkterede ruder, manglende vedligeholdelse i forhold til maling eller råd i træværk. Hakke i bjælken og den ikke-monterede dør ved havens overdækkede terrasse gav også fradrag, forklarer Karen Hauge nogle uger efter vurderingen, der endte med en samlet pris på 159.000 kroner.

Karen Hauge har foldet tomrestokken ud ved havens skur for at tjekke, om målene svarer til dem, der er opgivet i havens papirer. De vurderer også tagets tilstand og beklædning, der trænger til ny maling.

Som håndværker er Esben vant til at bruge en lasermåler, når man skal opmåle og udregne det helt præcise kvadratmeterareal på eksisterende bygninger.

"Vi tre kigger hinanden i øjnene og nikker. Det er et stykke arbejde, vi gerne vil lægge navn til. Det giver en tilfredsstillelse," siger Karen Hauge og fortsætter:

"Jeg håber, at projektet fortsætter. Vi udveksler jo erfaringer og bliver klogere – og vurderer så ens som muligt."

VIDEN SKABER TILLID

Randi Østergaard er formand for Aarhuskredsen, og hun underviser både begyndere og øvede samt de i alt tre eksterne udvalg, der er med i pilotprojektet.

Hun forklarer, at udvalgene i pilotprojektet bl.a. har prøvet at vurdere den samme have – og derefter diskuteret de fradrag i alt fra havens anlæg til badeværelser, de havde givet.

Hun understøtter Karen Hauges erfaringer.

"Når en person vurderer 20 haver frem for minimumskravet på to om året, bliver man bare skarpere. Med de eksterne udvalg ser man flere huse på kryds og tværs, og det styrker ensartetheden i vurderingerne," siger Randi Østergaard.

Når hun holder et kursus for begyndere, sker det, at nogen som det første siger, at de ikke forstår de forskellige priser og egentlig ikke helt har tillid til systemet.

"For dem er vurderingspriserne lidt, som vinden blæser. Når de på dag to har fået mere viden, kan de ofte se, at der er en god dokumentation i systemet. Så går de glade hjem."

Ligesom alle andre vurderingsudvalg i Kolonihaveforbundet tager Karen, Henning og Esben udgangspunkt i den standardiserede prislister, der bl.a. er delt op i badeværelse, køkken og havens anlæg.

SÅDAN VURDERES KOLONIHAVEHUSE

Hvad er en vurderingspris?

En vurderingspris er Kolonihaveforbundets maksimale tilladte salgspris for et kolonihavehus.

Hvordan fastsættes prisen?

Det er den enkelte forenings vurderingsudvalg, der fastsætter prisen ud fra en standardiseret, indeksreguleret listeprijs for hus, andre bygninger og havens anlæg. Der gives nedslag for mangler, fx manglende vedligehold, råd, fugt eller slid.

Hvorfor er det vigtigt med et vurderingsudvalg?

For at holde priserne på et niveau, hvor alle kan være med, og for at forhindre, at markedskræfterne skaber opskruede spekulationspriser.

Drivhuset bliver inspiceret grundigt – Karen, Esben og Henning måler det sirligt op for at tjekke, om målene passer med det, der er angivet i husets papirer, som Karen forinden har skaffet.

Der er smil på læben, når Henning, Esben og Karen vurderer kolonihaver i det eksterne udvalg, der er med i pilotprojektet. I 2025 vurderede de 15 haver i 6-7 forskellige foreninger. Randi Østergaard, formand i Aarhuskredsen, siger: "Når en person vurderer 20 haver frem for minimumskravet på to om året, bliver man bare skarpere. Med de eksterne udvalg ser man flere huse på kryds og tværs, og det styrker ensartetheden i vurderingerne."

May Siljas kolonihaveidyl: Cirkusvogn og sommerferie- stemning i Sydhavnen

Den motordrevne græsslåmaskine er defekt, så der skal bruges håndkraft for at slå græsset.

I en lille charmerende kolonihave i Københavns Sydhavn har May Silja Holm slået rødder sommeren over. Her finder hun ro midt i hverdagens travlhed. Det eneste, der stresser hende lidt, er, at græsset skal slås så tit. Eller måske skal det netop ikke det?

FOTO OG TEKST: CHARLOTTE NORDELL CARLSEN, REDAKTØR OG KOMMUNIKATIONSANSVARLIG

Hun undskylder, at græsset står lidt højt, og at mælkebøtterne efterhånden har nået en fuldvoksen størrelse. Ladcyklen, som hun bruger til at transportere både børn og habengut fra lejligheden i Sydhavnen til kolonihaven i samme bydel, er parkeret midt på plænen. Og et defekt basketballnet har lagt sig træet på græsset.

I samme åndedrag siger hun: "Her er sådan lidt hurlum-hej-stemning. Og sådan er jeg nok også selv. Jeg har ikke helt besluttet mig for, om min stil er cirkusvogn, eller om jeg skal indrette mig i beige nuancer, for det er jo også pænt. Men jeg ender nok med cirkusvognen," siger hun med et grin.

"Faktisk er det det, jeg holder allermest af ved kolonihavekulturen: At det ikke behøver være så perfekt."

PLADS TIL ALLE

Alligevel har May Silja med egne ord "lidt stress" over, at græsset vokser med hast, og at den motordrevne maskine er i udu. Hun trækker den håndholdte model hen over plænen for at demonstrere, at det ikke bliver let at slå græsset ved egen kraft. Men det må vente til en anden dag, som hun siger.

May Silja Holm er en travl influencer med flere end 50.000 følgere på Instagram og et deltidsjob som marketingansvarlig ved siden af. Der er med andre ord tryk på hverdagen.

Så længe, hun kan huske, har hun drømt om en kolonihave. Så da hun efter 13 år på ventelisten fik tilbuddet om den lille have i HF/Frederiksholm, var det en drøm, der gik i opfyldelse.

"Som barn voksede jeg op i et stort hus, der mindede om et kollektiv. Jeg kan rigtig godt lide tanken om at bo tæt på andre mennesker. At være en del af et fællesskab".

Den 43-årige københavnere har tabt sit hjerte til Københavns Sydhavn, hvor hun i 12 år har boet med sin eksmand og deres to børn på 11 og 14 år. Så det var et naturligt valg for hende at kigge efter en kolonihave i samme område.

"For mig er kolonihaven essensen af Sydhavnen. Her bor alle mulige typer mennesker med forskellig baggrund. Folk snakker med hinanden, og her er plads til alle.

Det kan jeg enormt godt lide. Det er meget usnobbet."

"Der er en samhørighedsfølelse herude, som er helt unik. Det er ligegyldigt, hvem du er. Her kan du slappe af," fortæller hun.

”

Når jeg åbner dørene herude om morgenen, så er jeg bare LYKKELIG! Mit nervesystem er helt i ro.

- May Silja, kolonist

Velkommen til May Siljas cirkusvogn, som hun kalder den. Hun elsker sin kolonihave lige præcis, som den er.

Husets hyggelige stue er indrettet med genbrugsmøbler og kulørte tæpper og pynteting, man bliver glad af at se på.

”Jeg kan rigtig godt lide tanken om at bo tæt på andre mennesker. At være en del af et fællesskab.

– May Silja, kolonist

LYKKELIG MORGENSTUND

May Silja kan godt have tendens til at stresse lidt rundt i hverdagen med mange gøremål. Altid på farten. Men så snart, hun flytter sig ud i kolonihaven og tager en hjemmearbejdsdag, så daler pulsen.

”Når jeg åbner dørene herude om morgenen, så er jeg bare LYKKELIG! Mit nervesystem er helt i ro. Jeg elsker at sidde i haven under parasollen med min computer og arbejde. Og også, når der kommer nogen gående ude på stien, og de råber: ”Hej May!”, og man falder i snak over hækken. Det er vildt hyggeligt”.

Hun fortæller også, at det ofte tager hende en time at gå ned med skraldet i det fælles skraldehus, fordi hun altid falder i snak med nogen. Det er en del af kolonihavekulturen, som hun hurtigt tog til sig.

LÅGEN ER ÅBEN

Forleden var May Silja og hendes børn inde hos nabo-naboen og grille. De har aftaler om at vande hinandens planter, når de er bortrejst hver især. Det er ikke kun en praktisk aftale, det er også hyggeligt og helt naturligt at hjælpe hinanden, fortæller hun.

Det er dog ikke alle, der er supersociale. Og det behøver man heller ikke at være, understreger hun. Ligesom i andre haveforeninger er der en regel om, at hvis lågen er lukket, så er det fordi, man ikke vil forstyrres.

”Min låge er for det meste åben”, fortæller hun. Stemningen er rar og venskabelig, men det betyder ikke, at der ikke er konflikter i H/F Frederiksholm:

”Jeg har da været til generalforsamlinger, hvor bølgerne er gået ret højt ... Måske fordi, her er så mange forskellige typer mennesker. Men det er nu også lidt sjovt,” siger hun.

FRIHEDSFØLELSE

May Silja bor i sin kolonihave hele sommeren. Det har været hendes drøm hele tiden, fortæller hun.

At eje en have med byen så tæt på – dét er lykken for hende. At bo enkelt og småt giver en frihedsfølelse, hun sætter stor pris på.

”For mig er det også en dejlig kontrast til hverdagen i lejligheden. For herude er der jo sommerferiestemning hele sommeren”, fortæller hun.

”Også selvom, jeg reelt set kun har en eller to ugers sommerferie”.

Haven står smukt her i forsommeren, hvor redaktøren er forbi. De høje Allium med gigantiske lilla blomsterskærme står dekorativt i havens bed. Og i højbedene har hun selv plantet jordbær, rabarber og hindbær. Der er også purløg på vej.

Selv siger hun, at hun ikke er det store havemenneske. ”Jeg ved jo dårligt, hvad planterne hedder”, siger hun med et grin.

Den første sæson i haven købte hun sig fattig på planteskolen. Hun plantede et væld af tomater, men da de først kom i oktober, gav hun op. Nu stresser hun ikke over planterne længere.

”Det meste får lov at stå vildt. Og så kommer, der det, der kommer. Det nyder jeg.”

KLUNS OG ARVESTYKKER

Da May Silja overtog huset, fik hun hjælp fra sin far med at male og bygge terrassen, der når hele vejen rundt om huset. Også et udebad blev der plads til: ”Det er jo den ultimative luksus”, siger hun.

De fleste møbler både ude og inde er købt brugt, arvet fra naboen eller klunset på den lokale genbrugsstation.

Resultatet er en charmerende blanding af stilarter, der giver personlighed til det lille kolonihavehus.

Stuen byder på kulørte møbler og tæpper og et væld af finurlige pynteting. Og for nyligt malede hun selv trægulvene i hele huset.

”Jeg brugte max 2.000 kr. på renovering. Men jeg føler, jeg har fået et nyt hjem!”

De nærmeste planer er til at tætnes husets fundament lidt, så der ikke kommer småkryb ind.

”Og så skal jeg nok alligevel have en god græsslåmaskine”, siger hun med et grin.

Scan QR-koden og kom på en visuel rundvisning i May Siljas kolonihave.

Følg May Siljas
kolonihaveliv i
Sydhavnen på
Instagram-profilen:
@Maysilja

May Siljas favoritplads i haven er her under parasollen med laptoppen.
En hjemmearbejdsdag, når den er bedst!

Spisebordet og cafestolene har
May Silja klunset sig til. Lampen er fra Ikea.
Den praktiske hylde gør det nemt at bo småt.

Udestuen er sat i stand, efter den tidligere
ejer flyttede ud. May Silja og hendes børn
nyder at kunne sidde herude og spise
sidst på sæsonen.

Da huset fik indlagt el, opstod der en mulighed for, at Mona kunne dreje ler i baghavens keramikværksted. Det nyder hun at fordybe sig i.

Her er plads til *kreativitet* og *keramikværksted* i baghaven

I en lukket krog af kolonihaveforeningen Budumvang i Aalborg bor et par, som stortrives i kolonihavemiljøet. Efter mange år på et hektisk arbejdsmarked er de landet det helt rette sted, hvor de har fundet den ro og mulighed for eftertænksomhed, som de søgte.

TEKST OG FOTO: ALLAN KRISTOFFERSEN, HORTONOM, PLANTERI.DK

Allerede ved havelågen fornemmer man Monas glæde ved at arbejde med ler. Huset har fået navnet "Fedet", som giver sommerferiestemning og refererer til tv-serien Matador.

Mona og Ebbe sidder tit i havestuen fordybet i gode samtaler. Her nyder de at være tæt på haven.

Kedlen fløjter, da jeg træder ind i Mona og Ebbes kolonihavehus, og bordet er dækket med hjemmedrejede keramikkrus til valget mellem te eller kaffe. Det er tydeligt, at de har glædet sig til at præsentere deres stille kolonihaveliv, som de værner om.

Før Mona for nogle år siden gik på efterløn, begyndte hun at planlægge og se frem til tiden som efterløner. Derfor introducerede hun for Ebbe:

"Når jeg går på efterløn, ønsker jeg mig en kolonihave". Til det havde Ebbe kun et svar: "Carpe diem", og forklarede Mona, at de i stedet for skulle handle nu, mens tid er.

ET HUS MED SJÆL

De tog derfor straks ud og så på kolonihaver. Det skulle klart være en kolonihave, som lå godt, hvor kolonihavehuset gerne måtte have sjæl, så man kunne mærke et levet liv. Det, at Mona og Ebbe resolut handlede på ønsket om en kolonihave,

gjorde, at de fik seks år med tilvænning og forberedelsesmuligheder.

I det aktive arbejdsliv besøgte de kolonihaven eftermiddage og weekender, og haven blev dyrket mere traditionelt med blomster og grønsager. Men da de kunne sige farvel til arbejdsmarkedet, ændrede nærværet med kolonihaven sig markant. Nu kunne Mona og Ebbe bo fast i kolonihaven fra maj måned og ind i efteråret, og der blev tid til at renovere kolonihavehuset og lægge større ændringsplaner.

PRIMITIV LIVSFORM

En hverdag med mulighed for ro og eftertænksomhed kommer ikke nødvendigvis af sig selv. Det er Mona og Ebbe meget bevidste om, og de har fundet fundamentet for det mentale overskud i det, de kalder for "Simple living".

For kun tre år siden fik de lagt el ind i kolonihavehuset efter nøje overvejelser. De var klar over, at de skulle bevare den

Køkkenet er simpelt og rummer kun det, man har brug for i en hverdag med 'Simple living'.

Når huset er på blot 35 kvm, ligger soveværelset i tæt kontakt med køkkenet. Bemærk det foretrukne læsestof i avisholderen.

De smukke, overdådige syrener står i blomst i maj og ind i juni. I baghaven skimtes keramikværkstedet.

primitive livsform, men forsigtigt indføre komfortable bekvemmeligheder. Blev det for komfortabelt, ville de miste roen og nærværet.

Derfor fløjter kedlen stadig over gasbluset, når der er brug for kogt vand – selvom en elkedel kunne løse opgaven. Det samme gælder for den madlavning, som overvejende bliver tilberedt over grill, og opvasken, som bliver foretaget i hånden. Når hverdagens opgaver kræver tid, oplever Mona og Ebbe, at det giver dem mere ro.

HAVE OG KERAMIK

Det er overvejende Mona, der har den store interesse for haven. For det meste er det også hende, der har nye planer for ændringer i haven, men må søge hjælp hos ægtefællen Ebbe, når der er tale om større omlægninger.

Opførelsen af havens tehus kastede Mona fx i hænderne på Ebbe.

Hun var faldet over et foto på Pinterest, der inspirerede hende.

Ebbe trives heldigvis med de tildelte opgaver, men nyder også synet af de resultater, som Monas idéer skaber.

En anden vigtig kreativ udfoldelse for Mona, er hendes store interesse for keramik.

Før de fik kolonihaven, drømte hun om at arbejde mere med ler, men at det skulle snige sig ind i kolonihaven, var slet ikke planen. På keramikkurser lærte hun en masse teknikker, men fik ikke nok udbytte af den ro, arbejdet med ler kan give. Da de fik indlagt el i kolonihaven, opstod muligheden for, at Mona kunne dreje keramik på en elektrisk drejeskive i baghaven.

Mona fortæller, at det kræver meget øvelse at dreje keramik, men gevinsten er også at kunne sidde alene og blive ét med sit ler.

RO MED BØRNEBØRN

To eftermiddage om ugen henter parret børnebørnene fra børnehaven og skole, og i sommerhalvåret lander de i kolonihaven. Med indrettet sandkasse og et kreativt hjørne i keramikværkstedet spiller børnebørnene en stor rolle for Mona og Ebbe.

De ønsker tydeligvis at præge og vise deres børnebørn, at et liv også kan bestå af ro og fordybelse. Roen og eftertænksomheden har i hvert fald indfundet sig her i kolonihaven i H/F Budumvang, hvor sommeraftenerne nu primært består af gode, dybe samtaler om livet og samfundet omkring os.

Dekorativ buket med årstidens blomster.

Et af børnebørnenes favoritplads i kolonihave er det kreative hjørne i keramikværkstedet. Her er mange tegninger og papirklip blevet til.

Med Monas relief i keramik er man ikke i tvivl om, at børnebørnene er velkomne i sandkassen.

Tehuset er Ebbes værk. Det lille hus er et skønt opholdssted, der har fået tilnavnet Smørhullet.

”Havetossieriet – det ligger i blodet”

Christina byder
velkommen til en af
hendes yndlingspladser
her i den frodige
kolonihave.

I Haveforeningen Rugholm i det sydlige Aarhus har Christina skabt en kolonihave fyldt med blomster, mange små hyggelige opholdsrum og kreative genbrugsløsninger. Haven er resultatet af flere års arbejde, men også af en livslang kærlighed til havelivet, som hun har arvet fra både sin mor og mormor.

TEKST OG FOTO: DAMLA ERDÖLEK, FREELANCEJOURNALIST

Der er noget næsten eventyrligt over Christinas kolonihave. Måske er det de snoede stier, der leder blikket videre gennem haven. Måske er det det gamle blommetræ, som stadig får lov til at stå, selvom der efterhånden er sparsomt med frugt. Eller måske er det de mange små kroge, der får haven til at føles større, end den egentlig er.

Rundt omkring gemmer der sig siddepladser i både sol og skygge. I drivhuset, som er Christinas faste tilflugtssted på årets første forårsdage, står genbrugsfund med historie og et væld af planter og blomster, der tiltrækker bier og sommerfugle og tilsammen skaber en følelse af en grøn oase midt i byen.

Det er svært at forestille sig haven, som den så ud, da Christina første gang trådte ind ad lågen. Dengang var den tilgroet, og mange ville måske have set en lang liste af projekter og hårdt arbejde. Christina så i stedet muligheder: ”Jeg kunne jo se potentialet, og så syntes jeg bare, at huset var fantastisk,” fortæller hun.

Faktisk blev hun så glad, da hun fik beskeden om, at haven var hendes, at hun stadig husker øjeblikket tydeligt. ”Jeg kørte i bil, da jeg fik opkaldet. Jeg jublede bare, og jeg var lige ved at køre i grøften, fordi jeg var så glad,” fortæller hun med et grin.

EN HAVEINTERESSE, DER GÅR I ARV

For Christina begyndte historien om kolonihaven længe før Rugholm. Hun voksede op med mennesker omkring sig, som altid havde fingrene i jorden og øje for årets gang i haven. Både hendes mor og mormor var passionerede havefolk, og interessen blev hurtigt en naturlig del af hendes eget liv. ”Det ligger i blodet,” som hun siger.

Da det senere viste sig, at livet ville føre hende fra hus til lejlighed, blev tanken om en kolonihave derfor mere eller mindre uundgåelig. Selvfølgelig skulle hun have et sted med plads til planter og projekter, der kunne give hende den helt særlige ro, hun kun finder her i haven.

Derfor skrev hun sig op i flere haveforeninger rundt omkring i det sydlige Aarhus. Chansen for hurtigt at få en have var ikke stor, og i Haveforeningen Rugholm med de 125 havelodder stod hun langt nede på ventelisten. Alligevel lykkedes det, og få uger efter overtagelsen gik arbejdet i gang. Et centralt bed blev anlagt, havelågen flyttet, nye stier etableret og haven begyndte langsomt at tage den form, som man møder i dag.

Mange af idéerne er aldrig blevet tegnet på papir. "Det foregår egentlig bare meget oppe i hovedet," fortæller den blomsterglade haveejer. Christina går ofte rundt i haven og forestiller sig, hvordan et område kunne udvikle sig, eller hvordan et nyt projekt kunne passe ind.

GENBRUG MED HISTORIE

Rundt omkring i haven gemmer der sig spor af Christinas kærlighed til genbrug. Et kastanjehegn, en anden ikke længere skulle bruge. Dækstole købt for få hundrede kroner.

Gamle trækasser fra en nedlagt tulipanfabrik. Sten, planter og havemøbler, som andre ikke længere havde brug for.

For Christina handler det ikke kun om økonomi, men om glæden ved at finde noget, der kan få nyt liv. Hun følger havegrupper på Facebook, holder øje med lokale opslag og stopper gerne op, hvis nogen tilbyder planter eller materialer gratis. "Jeg synes, det giver så god mening. Tingene fejler jo ingenting," fortæller hun.

”Det giver mig enormt meget livsværdi. Det er mit åndehul, mit frirum og min måde at lade op på.

- Christina, kolonist

Den samme nysgerrighed præger også hendes tilgang til havearbejdet. Inspirationen kommer fra mange steder – fra Instagram, havebøger, andre kolonihaveejere og de mere erfarne medlemmer af foreningen.

Når et blommetræ skal beskæres, eller en ny plante skal have de bedste vækstbetingelser, er Christina ikke bange for at spørge om råd. Hun fortæller, at foreningens ældre kolonister ofte ligger inde med en guldgrube af erfaring, som hun gerne trækker på.

ET ÅNDEHUL FYLDT MED BIODIVERSITET

Noget af det, der betyder mest for Christina, er at skabe en have, hvor både mennesker og insekter trives.

Blomsterne er derfor valgt med omtanke og skal ikke kun være smukke at se på. De skal også være attraktive for bier, sommerfugle og andre insekter. Hun forsøger samtidig at give naturen plads til at bestemme selv. Hvis en digitalis pludselig dukker op et nyt sted i haven, får den lov til at blive, og hvis en plante trives bedre et andet sted end planlagt, tilpasses planerne.

Følg
Christina på
Instagram-profilen:
@krogs_kolo

Mange af havens projekter begynder som idéer i Christinas hoved. Først senere finder planerne vej til virkeligheden mellem blomster og bede.

Stien her var et af de første projekter, som Christina gav sig i kast med, da hun overtog kolonihaven.

En smuk smal sti, pæretreer og flagstang i baggrunden.
Her emmer af dansk idyl i Christinas sorte bjælkehus.

For som Christina siger, så vil naturen nogle gange noget andet end mennesket. Og det er en del af charmen. Hun glæder sig over synet af sommerfugle ved sommerfuglebusken og lyden af brumbasser mellem blomsterne, og hun oplever, at stadig flere haveejere interesserer sig for biodiversitet. Og i Christinas optik kan æstetik og biodiversitet snildt gå hånd i hånd.

For Christina har kolonihaven aldrig primært handlet om fællesskab eller sommerfester, men om hendes helt grundlæggende behov for at kunne koble helt af. Heldigvis ligger kolonihaven kun få kilometer fra både hendes lejlighed og arbejdsplads. Så haven er ikke kun et weekendprojekt.

Ofte kommer hun ikke for at lave noget bestemt. Hun kommer bare for at være der. "Når jeg er her i en time eller to, så er

jeg fuldstændig rolig, når jeg kommer herfra. Så er jeg i balance," siger hun.

Måske er det derfor, hun har svært ved at forestille sig et liv uden have. For selvom der stadig venter et par projekter – en ny belægning og måske en hængekøje i et solrigt hjørne – handler det ikke om at blive færdig, men om glæden ved processen.

"Det giver mig enormt meget livsværdi. Det er mit åndehul, mit frirum og min måde at lade op på," smiler hun. Og når man står midt i haven og ser bierne arbejde mellem blomsterne, er det let at forstå præcis, hvad hun mener.

”
Jeg var lige
ved at køre i grøften,
da jeg fik haven,
så glad blev jeg.

– Christina, kolonist

Drivhuset er et af yndlingsstederne. Når foråret melder sin ankomst, er det ofte her, Christina sidder med en sodavand, en god bog og nyder de første lune solstråler.

MERE END BARE ET MEDLEMSKAB:

Det får du for dit kontingent

Når du er medlem af Kolonihaveforbundet, er du en aktiv støtte i bevarelsen af kolonihaver i Danmark. Derudover dækker dit årlige medlemskab på 375 kr. en række ydelser:

- ✓ **Juridisk vejledning** – Daglig juridisk vejledning til lokale bestyrelses- og kredsmedlemmer, som hjælper foreningerne med at navigere i komplekse regler og sikre deres medlemmer de bedste vilkår.
- ✓ **Uddannelse** – Gratis kurser i hele landet, der klæder bestyrelsesmedlemmer på til at drive haveforeningerne professionelt og ansvarligt.
- ✓ **Sekretariatsbetjening** – Et lille sekretariat understøtter hovedbestyrelsens og formandskabets arbejde med økonomi, jura, kommunikation og politisk interessevaretagelse, så kolonihavernes stemme bliver hørt – både i medierne og på Christiansborg.
- ✓ **Forhandlinger** – Forbundets jurister bistår i forhandlinger med kommunerne om lejekontrakter, så kolonihaveejernes interesser bliver varetaget bedst muligt.
- ✓ **Medlemsbladet** – Tre gange årligt producerer, udgiver og distribuerer forbundet et fysisk medlemsblad, der samler inspiration, historier og viden fra kolonihavelivet i hele landet.
- ✓ **Podcast** – Kolonihaveforbundet udgiver sin egen podcast, *Kolonihaven*, der hver måned tager lytterne med ind bag havelågen og taler om alt det, der gør kolonihavelivet til noget særligt.
- ✓ **Konfliktrådgivning** – I den åbne havesæson tilbydes alle medlemmer gratis telefonisk konfliktrådgivning til de konflikter, der er så fastlåste, at det påvirker hverdagen i foreningen.
- ✓ **Medlemsfordele og -rabatter** – Når du er medlem af Kolonihaveforbundet får du attraktive medlemsfordele og kontante rabatter. De kan findes på vores hjemmeside under 'Medlemsfordele.'

- ✓ **Billige forsikringer** – Med en samlet medlemsskare på 40.000 medlemmer kan vi opnå skarpe priser på kollektive forsikringer, som din haveforening kan tilkøbe.
- ✓ **Adgang til en prisvenlig kolonihave** – Kolonihaveforbundets vigtigste tilbud har du allerede sikret dig, den dag du købte din kolonihave: muligheden for at erhverve en kolonihave til en pris langt under markedsniveau.

Læs mere om dit medlemskab på
www.kolonihaveforbundet.dk

SolarMagic®

Slut med fugt og lugt !

**Helt gratis i drift
5 års garanti**

Kåret til det Bedste og billigste luftsolfanger system i Danmark, og produceret i THY

Tilbud - spar 500,-

SolarMagic model M40 wall før pris 3.490,- nu 2.990,-
Leveringsomkostninger 200,-

Ring 60231200 for bestilling, da prisen er forbeholdt Kolonihavebladets læsere

SolarMagic, Tlf. 6023 1200 - www.solarmagic.dk

Grøftekanter i kolonihaven

Med den vilde natur som forbillede,
kan du let etablere et rigt blomstrende
staudebed, der bidrager til
mangfoldigheden og livet i haven.

Rejnfan, *Tanacetum vulgare*

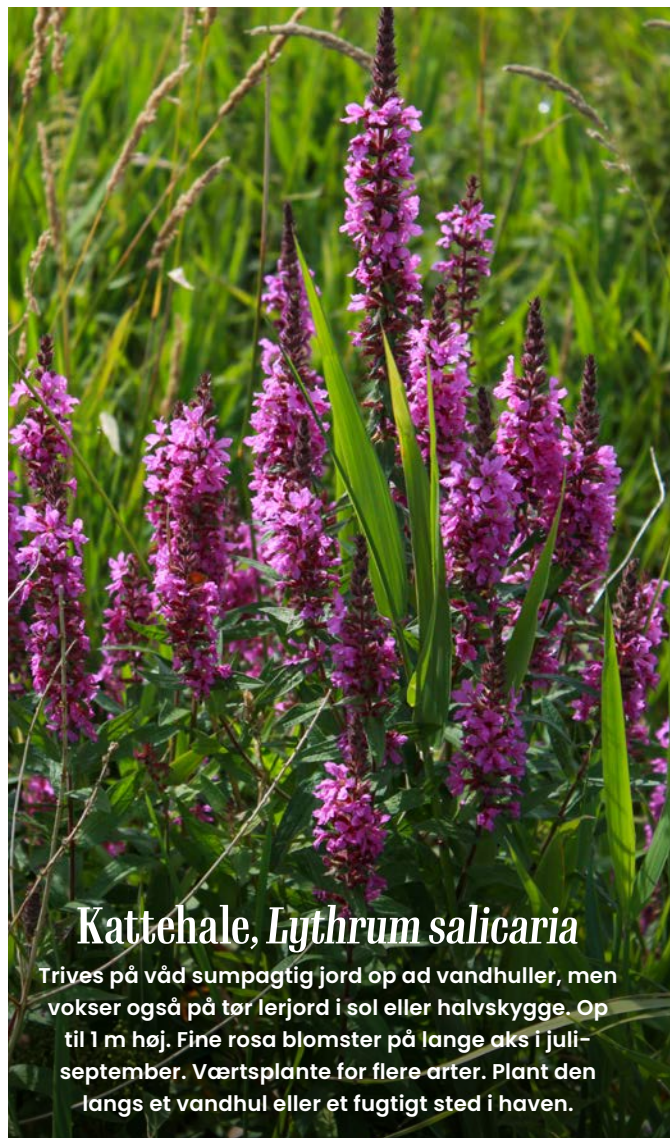
Vokser på en solåben, sandet og humusrig jordbund. 40-100 cm høj. Lysende
gule blomster i juli-september. Kan vokse i en græsplæne eller i kanten af et bed i solen.

Alm. røllike, *Achillea millefolium*

Vokser på strandenge og i tørre grøftekanten i fuld sol. 30–50 cm høj. Får skærme med hvide blomster helt fra juni til september/oktober. Den vil trives i belægningen på terrassen, i et veldrænet, solrigt staudebed eller i en tør plæne.

Kattehale, *Lythrum salicaria*

Trives på våd sumpagtig jord op ad vandhuller, men vokser også på tør lerjord i sol eller halvskygge. Op til 1 m høj. Fine rosa blomster på lange aks i juli–september. Værtsplante for flere arter. Plant den langs et vandhul eller et fugtigt sted i haven.

TEKST OG FOTO: MIA STOCHHOLM

Er man på tur ud i det danske landskab, falder man højst sandsynligt over grøftekanten med farverige, vildtvoksende stauder. Også på lysåbne enge, i frodige skovbryn og langs bredden af en sø, vokser stauderne. Her trives stauderne under præcis de forhold, som voksestedet nu engang tilbyder.

Stauderne i den vilde natur har tilpasset sig forskellige nicher og opbygget et netværk af liv omkring sig, hvor nogle er værtsplanter for insekternes yngel, mens andre tilbyder pollen og nektar eller frø til fuglene. Disse planter har derfor rigtig meget at byde på for havens liv, fremfor de forædlede stauder, der oftest blot er fremavlet efter farve og overdådig blomstring.

VÆLG DE VILDE

Som udgangspunkt må man ikke grave planter op i naturen, men man må gerne samle frø, som man så selv kan drive frem. Vælg frø fra de planter, der vokser i dit nærmiljø eller under de samme forhold (lys, skygge, tørt, fugtigt osv.), som hvor du ønsker, at planten skal vokse i din have.

Høst frøene, når de er helt tørre, og opbevar dem i køleskabet, indtil du er klar til at så. Frø fra vilde stauder skal helst sås i efteråret, så de får en kuldeperiode, der sætter gang i spiringen. Det giver det bedste og mest sikre resultat at så stauderne i bakker og senere plante de små planter ud, frem for at så dem direkte på voksestedet, hvor konkurrencen fra naboplanter er stor.

På billederne ser du eksempler på levedygtige og insektvenlige stauder, der vokser i naturen, men som også vil trives i kolonihaven.

Gederams, *Epilobium angustifolium*

Vokser ofte i tætte kolonier i skovbryn i både fuld sol og skygge. Op til 1,5 m høj. Mørkerosa blomster i juli-august. Vært for dueurtsværmeren. Den kan blive omfangsrig, så placér den i en krog i haven væk fra gangarealer.

Prikbladet perikon, *Hypericum perforatum*

Vokser på åben, tør og sandet jord. 30-80 cm høj. Får gule blomster i juli-september. Den vil trives langs den tørre kant ved en terrasse, i belægningen ved en indkørsel eller i et solrigt stenbed, hvor den er en sand insektmagnet.

Alm. mjødurt, *Filipendula ulmaria*

Vokser i sumpet engjord og lerbord i sol eller halvskygge. Det er en kraftigt voksende staupe på op til 1,5 m. Værtsplante for engperlemorsommerfuglen. Får hvide blomster i juni-august. Plant den langs et vandhul eller et fugtigt sted i haven.

Lægebaldrian, *Valeriana officinalis*

Den høje, elegante kæmpe på op til 1,5 m vokser på både tør og fugtig jord i fuld sol. Den får fine små skærme af hvide/lyserøde blomster i juni-september. Bladvæksten er ikke voldsom, så den kan sagtens placeres mellem lave og mere spinkle stauder, hvor blomsterskærmene kan titte op.

Dagpragtstjerne, *Silene dioica*

Vokser både i tør og fugtig jord i sol eller halvskygge. Bliver op til 1 m høj med fine pink blomster i maj-august. Den kan vokse på de fleste jordtyper og kan godt tage konkurrencen op med græs i en blomstereng. Den sår sig selv flittigt.

Pomeranshøgeurt, *Hieracium aurantiacum*

Trives på let og tør jord i fuld sol. Den regnes ikke for hjemmehørende i Danmark, men har efterhånden forvildet sig i grøftekanter. Den bliver ca. 40 cm høj, og dens intenst orange blomster lyser op som små sole fra juni-juli. Plant den ud side om side med græsset i en vild plæne.

Lægestokrose, *Althaea officinalis*

Vokser på fugtig eller tør næringsrig jord i fuld sol. Op til 1,5 m høj med hvide/svagt rosa blomster i juli-september. Plant den langs et vandhul eller i et staudebed med god jord, hvor den kan få plads i højden.

Som barn i 1950'erne i
Møgeltønder i Sønderjylland
var Rie Jørgensen tit med sin
far i haven. Han lærte hende
alt om havebrug.

Den sønderjyske nestor

Rie Jørgensen har haft sin nyttehave i 32 år og med sine 81 år, er hun én blandt flere erfarne havefolk i nyttehaveforeningen på Amager. Når hun ikke er ude i sin nyttehave, arbejder hun i sin fodklinik eller er på en af sine utallige rejser.

TEKST AF BETTINA GRAM OG METTE ESMARK, FORFATTERE OG NYTTEHAVEENTUSIASTER.
FOTOS AF HENRIK VERING OG BETTINA GRAM.

Det er så enkelt og oprindeligt, at det har sin store kvalitet. Det er så uformelt.”

Sådan beskriver Rie Jørgensen nyttehaveforeningen NF Sundvænget tæt på Amager Strandpark.

Rie er én blandt flere af havens nestorer, der har været med før foreningens etablering i 1998. Før det, var den en skolehave under Københavns Kommunes Aftenskoler.

Det er dog ikke Rie, der har haverekord her i foreningen. Det er et af foreningens knap 200 andre medlemmer, som har haft sin have i 46 år.

EN ØKOLOGISK HAVE

Rie fortæller:

”Jeg fik to havelodder i april 1994. Der var en dygtig lærer, som satte os sammen i grupper. Så fik jeg et hus og et stykke have, og jeg begyndte at grave samme aften,” siger hun og griner.

Da aftenskolen lukkede i 1998, fik de aktive havefolk buddet om at danne en nyttehaveforening under Kolonihaveforbundet.

Rie forklarer: ”Hvis vi ville køre videre på nogen måde, skulle vi lave en forening. Jeg blev formand samme år, og var det i et år, efter at den første formand måtte springe fra efter en måned på grund af sygdom.”

I de første år som nyttehave blev det øverste lag jord udskiftet med økologisk jord. Siden har byhaven været økologisk.

”De første mange år i haven dyrkede jeg alle mulige slags afgrøder. Nu undgår jeg nogle af de grøntsager, som skal luges, fx porrer og gulerødder. Jeg har bl.a. bønner, kartofler og rødbeder. Og så har jeg en del stauder. Jeg kan ret godt lide blomster,” fortæller Rie.

Ries sønderjyske grønlangkål med bagt hokkaido

TIL 4 PERSONER

GRØNLANKÅL:

500 g frisk grønkål

30 g smør

30 g mel

5 dl mælk

1½ tsk muskatnød

1 tsk honning

salt og peber

SÅDAN GØR DU:

Kog grønkålen i 3 minutter med lidt salt.

Afdryp kålen, og hak den groft.

Gem evt. kogevandet.

Lav en opbagt sovs ved at varme smørret i en tykbundet gryde. Tilføj mel, mælk og revet muskat. Rør hyppigt, og tilføj evt. lidt kogevand.

Kog stuvningen op, og smag til med honning, salt og peber. Vend grønkålen i.

BAGT HOKKAIDO

1 hokkaido

olivenolie

honning

4 fed hvidløg

salt og peber

SÅDAN GØR DU:

Skær hokkaido i både, fjern kernerne.

Læg bådene på en bageplade, dækket med bagepapir.

Hæld olivenolie og en anelse flydende honning over.

Drys med hakket hvidløg, salt og peber.

Bag hokkaidoen i ovnen i 30 minutter ved 200 grader.

TIP:

Kan serveres med stegte kålpølser og en grov sennep.

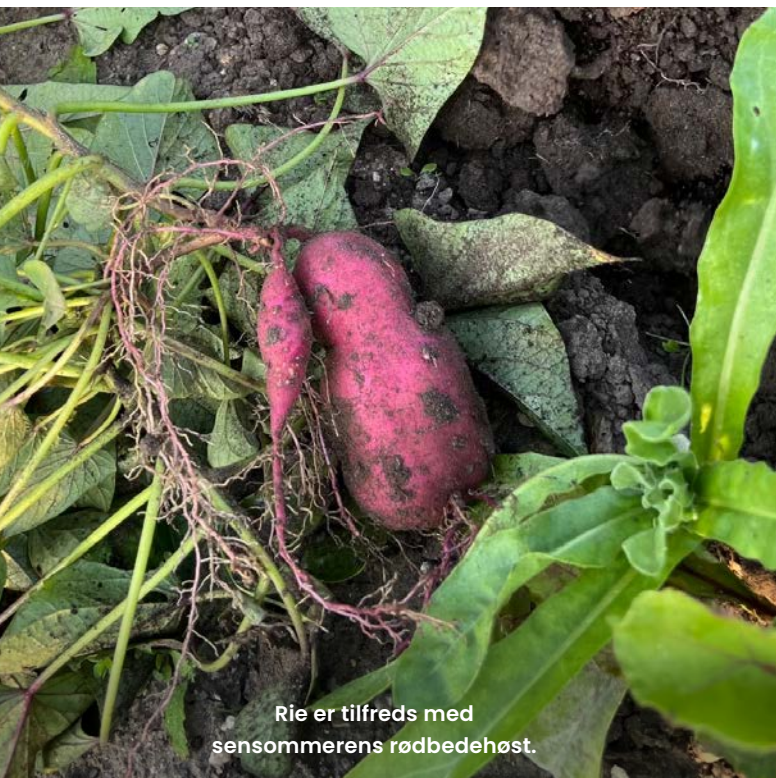
EN STI OG EN SNOR SOM SKEL

Som aktiv senior, der for længst er blevet pensionist, rejser hun flere gange om året og arbejder et par dage om ugen i sin egen fodklinik, hvor hun ofte fortæller sine klienter om sin nyttehave:

"Jeg gør meget ud af at fortælle, at nyttehaven ikke er en kolonihave. Jeg siger, at vi har et skur til redskaber, men vi har lov til at ophøje det i tankerne til en hytte og holde det. Jordstykket skal også dyrkes.

Vi har den fordel, at vi kan snakke hurtigt og nemt med hinanden, fordi vi kun har en sti og en snor som skel."

Rie føler sig meget privilegeret over sin have midt i byen, hvor der er "luft, lys, sol og kammerater," som hun siger.

Rie er tilfreds med sensommerens rødbedehøst.

”

De første mange år i haven dyrkede jeg alle mulige slags afgrøder. Nu undgår jeg nogle af de grøntsager, som skal luges, fx porrer og gulerødder. I dag har jeg bl.a. bønner, kartofler og rødbeder.

– Rie, nestor og nyttehaveentusiast

Når Rie er i haven, er hun både hårdtarbejdende og omhyggelig.

Fra Redaktionen

Om dit medlemsblad

Som medlem af Kolonihaveforbundet modtager du medlemsbladet *Kolonihaven* tre gange om året. På Kolonihaveforbundets hjemmeside kan du nemt finde udgivelsesuger, få hjælp, hvis bladet udebliver, afmelde bladet eller kontakte redaktionen. Du har desuden adgang til et digitalt arkiv med tidligere udgaver af *Kolonihaven* – det kræver blot, at du logger ind med dit medlemslogin.

Scan QR-koden herunder, og find alle de oplysninger, du har brug for, om dit medlemsblad.

Scan mig
med din
telefon

Ris eller ros til redaktionen

Har du konstruktive idéer, ris eller ros til *Kolonihaven*, vil vi meget gerne høre fra dig. På den måde kan vi skabe det bedst mulige medlemsblad til dig. Send dine input til kommunikation@kolonihave.dk – husk at skrive "Ris eller ros" i emnefeltet.

HAR DU IKKE MODTAGET Kolonihaven?

Vi beklager, at flere af jer oplevede problemer med leveringen af sidste medlemsblad. Vi håber, at alle nu har modtaget *Kolonihaven*. Hvis du oplever problemer igen med leveringen, er du velkommen til at kontakte os. Har du skiftet adresse, kan du bede din lokale bestyrelse om hjælp til at tjekke, hvilken adresse, du er registreret med i medlemssystemet. Er din adresse allerede korrekt registreret, kan du henvende dig til Kolonihaveforbundet på info@kolonihave.dk

**Kolonihavens
LEVERINGSUGER
I 2026**

**Uge 17
Uge 35
Uge 48**

TRÆDER VEDTÆGTERNE PÅ NATUR OG DYRELIV?

Er I usikre på, om nogle af foreningens vedtægter utilsigtet modarbejder eller direkte træder på biodiversitet eller hensynet til natur og dyreliv? Så vil Kolonihaveforbundet gerne høre fra jer!

Send os en mail på kommunikation@kolonihave.dk,

hvor I kort beskriver de pågældende vedtægter og forklarer, hvorfor I mener, de kan være problematiske for natur og dyreliv. Vi behandler alle henvendelser anonymt.

Kom med i kolonihavefællesskabet på Facebook

Vi deler jævnligt nyheder, gode idéer og inspirerende havereportager på vores Facebookside.

Vi håber, du har lyst til at kigge forbi, deltage i samtalen med andre haveglade danskere eller bare holde dig orienteret om, hvad der sker i Kolonihaveforbundet.

Vi ses på Facebook:
<https://www.facebook.com/kolonihaveforbundet>

Sæt kolorit på kolonihaven

Klassiske farver som sort, grå eller svenskrød er for mange kolonihaveejere favoritfarver, når huset skal males. Vi har besøgt tre kolonister, der har valgt at sætte ekstra kulør på kolonihaven.

TEKST OG FOTOS: BETTINA GRAM OG METTE ESMARK, FORFATTERE OG NYTTEHAVEENTUSIASTER

Haveforeningen Strandlyst på Amager er hovedparten af foreningens 175 huse malet i diskrete jordfarver, sort eller svenskrød, men enkelte skiller sig ud. Et af husene er Joan Antonsens, haveforeningens kasserer. Hun har valgt at male sit hus flaskegrønt.

DET FLASKEGRØNNE HUS

Da Joan overtog sin kolonihave for 32 år siden, var huset i meget kort tid gråt. I årenes løb har hun malet huset både orange og lysegrønt, men den nuværende farve er hendes absolutte favorit.

Joan har været kasserer i HF Strandlyst i en årrække: "De andre siger, at jeg er fast inventar i bestyrelsen," griner hun.

"Flaskegrøn er den rigtige farve til huset. Grå og sort er så kedelige farver – det kommer ikke til at ske," siger hun med et grin.

Joan synes, det er dejligt, når folk tør kaste sig ud i andre farver end de klassiske nuancer, og her i HF Strandlyst er der ingen regler for, hvilken farve, man vælger til sit hus.

5 tips til at vælge farve

Farver, der virker kraftige i skyggen, kan blegne, når solen står på. Det skal man tage højde for, når man vælger farve til sit hus. Vælg en kraftigere nuance, hvis du vil have mere "pang" på farven.

- 1 Indhent forskellige farveprøver
- 2 Mal en prøve på huset, hvor solen rammer, og bemærk farveskiftet i sollys eller skygge
- 3 Vær opmærksom på omgivelserne og det øvrige inventar – passer det sammen?
- 4 Overvej, om farven skal fremhæves, evt. ved at male vinduer og døre i en kontrastfarve
- 5 Tag dig tid til at vælge den rette farve. Det er dyrt og omstændigt at fortryde.

”

Farven er inspireret af badeanstalten Helgoland ved Amager Strandpark.

– Jacob, kolonist

TURKIS MED KONTRAST

På samme havesti som Joans flaskegrønne hus, er der flere huse i mintgrøn eller turkisblå, som Joan kalder "colgatefarven". I et turkisblåt hus med svenskrøde vinduesrammer bor Jacob og hans familie, som har haft kolonihaven i 15 år. Huset var malet i den samme farve, da familien overtog det.

"Farven er inspireret af badeanstalten Helgoland, som ligger ved Amager Strandpark og meget tæt på vores kolonihave," fortæller han.

Når huset skal males igen, vil familien dog skifte vinduernes svenskrøde farve ud med en koboltblå: "Det vil også give en god kontrast, og det trænger til en opfriskning," siger Jacob.

Jacob har malet koboltblå på dele af annekset, så han bedre kan fornemme samspillet med den turkisblå på resten af huset.

”

Den mintgrønne farve lyser op – selv på en gråvejrsdag

– Helle, kolonist

Helles kolonihavehus lyser smukt op i HF Strandlyst.

LYSENDE MINTGRØN

Når solen står ind på Helles hus, bliver hendes hus mintgrøn, men som lyset skifter, fremstår huset mere turkisblåt. Helle har overtaget huset efter sine forældre, som købte det i 1970. Hun har mange gode minder fra huset, både barndoms minder og oplevelser med sine to døtre.

Helle har valgt at male vinduesrammerne hvide. Tidligere var huset malet lysegråt og karmene malet i en græsk blå – en dyb azurblå nuance.

"Farven lyser op, selv på en gråvejrsdag," fortæller Helle med et smil.

Kolonihafterne på Naturmødet

”

Hvis vi inviterer til et oplæg om biodiversitet i foreningen, kommer der typisk kun de, der allerede interesserer sig for en vild have. De andre når vi ikke.

– Finn Lund Nyby, kolonist

Panelet fra venstre mod højre:
Vicky Knudsen (moderator), Lilli Gruwier,
Finn Lund Nyby og Mikael Elke Lund.

Der var biodiversitet, demokrati og kolonihavefællesskaber på dagsordenen, da Kolonihaveforbundet deltog for første gang på Naturmødet.

TEKST OG FOTO: MIKAEL ELKE LUND, NATUR- OG PRAKSISFORMIDLER, VÆRKSTED FOR PRAKTISK DANNELSE

I debatten *50 nuancer af grøn* på det årlige Naturmødet i Hirtshals debatterede biolog Lilli Gruwier, kolonist Finn Lund Nyby og praksisformidler Mikael Elke Lund, hvorvidt kolonihaverne kan bidrage til biodiversitet, og hvilke udfordringer, der opstår, når forskellige natursyn mødes.

Panelet pegede på, at kolonihaverne er i forandring, og at biodiversitet og mere naturlige haver fylder stadig mere. Det skaber også diskussioner om, hvordan fællesskabets regler skal fortolkes.

"I vedtægterne står der, at haven skal holdes i ordentlig stand. Der er nok lige så mange holdninger til, hvad det betyder, som der er mennesker," sagde Finn Lund Nyby.

FORSTÅELSE FOR NATUREN

Finn Lund Nyby, der selv har kolonihave i Aalborg, pegede samtidig på, at det kan være svært at engagere kolonister i biodiversitet:

"Og hvis vi inviterer til et oplæg om biodiversitet i foreningen, kommer der typisk kun dem, der allerede interesserer sig for en vild have. De andre når vi ikke. De vil hellere have besøg af Thisted Bryghus, der fortæller, hvordan de laver Porse Guld – og har smagsprøver med."

Biolog Lilli Gruwier understregede, at kolonihaverne ikke kan løse biodiversitetskrisen alene, men at de kan skabe engagement

og plads til natur tæt på byen. Mikael Elke Lund beskrev kolonihaven som et dannelsesrum, hvor erfaringen med at dyrke jorden kan styrke forståelsen for naturens processer.

FRA DEBAT TIL DIALOG

Debatten fortsatte i den åbne dialog *Kan grøn dannelse vokse ud af kolonihaverne?*, hvor kolonister og andre interesserede deltog. Her efterlyste deltagerne konkrete redskaber til arbejdet med biodiversitet, inspiration fra andre haveforeninger og flere fælles aktiviteter, der kan styrke både natur og fællesskab.

Der var bred enighed om, at udviklingen skal tage udgangspunkt i den enkelte haveforenings kultur og bygge videre på det, der allerede fungerer.

Naturmødet viste, at kolonihaverne kan spille en aktiv rolle i den grønne samfundsudvikling, og erfaringerne bliver et vigtigt afsæt for Kolonihaveforbundets videre arbejde

FAKTA OM NATURMØDET

- Afholdes hvert år i Hirtshals
- Er Danmarks største folkelige mødested om natur, biodiversitet og grøn omstilling
- Samler omkring 30.000 besøgende over tre dage
- Programmet omfatter ca. 660 debatter, samtaler og aktiviteter samt 90 stande
- Kolonihaveforbundet deltog for første gang i år med debatten *50 nuancer af grøn* og samtalen *Kan grøn dannelse vokse ud af kolonihaverne?*

Scan koden og
lyt til debatten
live fra
Naturmødet.

Standene ligger langs Vesterhavets kyst ved Hirtshals Havn.

Ved udsigtsbænken kunne en lille gruppe kolonister mødes til en samtale med Kolonihaveforbundets direktør Dan Frimark om grøn dannelse i kolonihaverne.

Havepræmiering

med fokus på fællesskab og haveglæde

I Sydøstjyllandskredsen er havepræmiering meget mere end point, placeringer og perfekte bede. Det er blevet en tradition, hvor fællesskab og haveglæde er i centrum. Sådan skal det også være, mener havekonsulent Michael B. Sørensen.

TEKST: CHARLOTTE NORDELL CARLSEN, REDAKTØR OG KOMMUNIKATIONSANSVARLIG
FOTO: MICHAEL B. SØRENSEN

Flere skal have lyst til at åbne deres havelåge og invitere indenfor, når haverne vurderes og præmieres hver sæson. For selv om det ofte er de mest gennearbejdede haver, der løber med hæderen, skal der være plads til alle typer haver.

Det mener Michael B. Sørensen, anlægsgartner og havekonsulent i Sydøstjyllands kreds.

Der er hverken krav om bestemte planter eller stilarter, når havekonsulenten tager rundt og oplever haverne:

"Vurderingen tager udgangspunkt i havens atmosfære – og hvordan den fungerer for ejeren. Det er sådan, vi ønsker, det skal være", fortæller han.

MANGFOLDIGE HAVER

I dag er kolonihaverne et frirum for mange forskellige mennesker – børnefamilier, unge par, pensionister og kreative sjæle. Det skaber en mangfoldighed, som er helt særlig.

Netop den mangfoldighed er tydelig i Sydøstjylland, hvor de tre årlige præmieringsdage er blevet et fælles arrangement. Alle kredsens medlemmer inviteres med rundt for at se de haver, der vurderes.

Her har haveejerne mulighed for at følge bedømmelsen tæt, stille spørgsmål og hente inspiration til egne projekter. For havekonsulent Michael B. Sørensen er det en vigtig del af arbejdet:

"Det handler ikke kun om at vurdere haven, men også om at møde menneskene bag og forstå, hvad haven betyder for dem", fortæller han.

Nogle haver står snorlige med køkkenhaver, prydbede og perfekt klippede hække. Andre er mere frie og fungerer først og fremmest som sociale samlingspunkter. Begge dele har værdi.

”Jeg er ikke fedtet med at give ros og gode råd.

– Michael B. Sørensen, havekonsulent

ALLE KAN VÆRE MED

Præmieringen er bygget op, så der findes præmiemodtagere i hver forening. Det betyder, at alle kan være med – uanset stil, erfaring eller ambitionsniveau.

Mange haveejerne tøver med at melde sig, fordi de ikke føler, haven er "klar". Men ifølge Michael B. Sørensen er der intet at frygte.

Præmieringen giver 15 min. fuld opmærksomhed fra en havekonsulent, mulighed for sparring og konkrete råd. Samtidig bliver dagene ofte en social begivenhed med kaffe og kage.

Sæsonen afsluttes traditionen tro med en præmieringsfest, hvor priserne uddeles, og fællesskabet fejres. Her kåres også "Konsulentens favorit" – en have, der har gjort særligt indtryk.

For Michael B. Sørensen er det netop mødet mellem faglighed, fællesskab og passion, der gør arbejdet meningsfuldt. Han fortæller, at der er stor forskel på vurderingerne, men at han altid forsøger at give haveejerne en god oplevelse.

"Jeg er ikke fedtet med at give ros, gode råd og vejledning på præmieringsdagene, og jeg deler også glædeligt ud af min viden. Jeg ser det som min mulighed for at kunne påvirke, inspirere og sprede haveglæde i foreningerne", fortæller han.

Ofte møder han haveejerne, som også han kan lære nyt fra. Og det er netop den form for vidensdeling og haveglæde, som gør arbejdet som havekonsulent spændende, mener han.

I alle Kolonihaveforbundets kredse sidder der dygtige havekonsulenter med stor viden og faglighed. De kan bookes til fx beskæringskurser, havevandring eller som foredragsholdere.

Kontakt din bestyrelse eller kredsformand, hvis du vil have besøg af en havekonsulent.

Sådan bliver haven vurderet

Når en kolonihave bedømmes, ser konsulent bl.a. på:

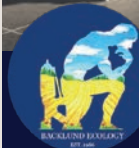
- **ANLÆG** – hvordan haven er opbygget og disponeret
- **ORDEN** – pleje, vedligeholdelse og struktur
- **SUNDHED** – planternes trivsel og generelle tilstand
- **HELHED** – det samlede indtryk og havens atmosfære

"Det bedste jeg nogensinde har gjort!"

Se vores store udvalg af toiletter mm. på www.backlund.dk

Se Separett Tiny på vores hjemmeside

Backlund Ecology

Holmebjerg 21
2950 Vedbæk

info@backlund.dk

60 93 14 53

Kolonihaven

– et nyt, gratis lydunivers til dig, der elsker livet bag havelågen

ET UDPLUK AF DE SENESTE PODCASTAFSNIT

LIVE fra Folkemødet:

Er fællesskab medicin mod ensomhed?

En episode med paneldebat live fra Folkemødet, hvor panelet debatterer ensomhed og værdien af at være en del af et fællesskab. Hvad kan samfundet lære af kolonihaverne, hvor de lave hække og fællesspisning er en del af kulturen?

Scan
QR-koderne

Når mormor bliver gammel:

Sådan støtter og hjælper du i kolonihaven

Hvad gør man, når kroppen ikke længere kan slå græsset og klippe hækken i den kolonihave, man elsker? Og hvorfor er det så svært at bede naboen eller familien om hjælp? Få hjælp til at støtte og hjælpe de ældre kolonister.

Gør-det-selv i kolonihaven:

Sådan genbruger du havens ressourcer

Kribler det i fingrene efter at bygge og fikse og gøre tingene selv, men er du usikker på hvordan? Så lyt med, når vi besøger Mia Stochholm, der er ekspert i gør-det-selv-projekter, genbrug og at udnytte de ressourcer, vi allerede har i haven.

KOLONIHAVE
FORBUNDET

En podcast til kolonihavefolket

Kolonihaven tager dig med ind i det levende foreningsliv:

Vi taler om fællesskab og frivillighed, fokuserer på konflikthåndtering og deler inspiration til bæredygtig havedyrkning, biodiversitet og ro og fordybelse i det grønne.

Kontakt os

KOLONIHAVEFORBUNDETS HOVEDBESTYRELSE OG KREDSE

Alle kredsformænd er medlemmer af Kolonihaveforbundets hovedbestyrelse. Hver kreds består af en mindre kredsbestyrelse, der repræsenterer jer medlemmer fra hvert kredsområde. De har til opgave at implementere politiske beslutninger, løse konflikter mellem bestyrelse og medlem, tage sig af byggesager, vurderinger, ankesager (vurderinger) og havepræmieringer samt at viderebringe problemstillinger, som skal løses på landsplan i hovedbestyrelsen.

KREDS 1 · Hovedstaden Syd

(København, Frederiksberg, Dragør, Tårnby),
mail: kolonihave-kreds1@mail.dk,
tlf.: 30310043, 30315590

Kredsformand: Lars Pihl

Kredsens havekonsulent: John Norrie,
mail: john@norrie.dk, tlf.: 40882036
Havekonsulent (vikar): Keld Kristensen,
mail: kek@rts.dk, tlf.: 28265088

KREDS 2 · Hovedstaden Vest

(Albertslund, Ballerup, Glostrup, Høje Tåstrup),
kirsten@khhc.nu

Kredsformand: Kirsten Holm

Kredsens havekonsulent: Henrik Ward Poulsen,
mail: henrik@warders.dk, tlf.: 22912468

KREDS 3 · Hovedstaden Sydvest

(Brøndby, Hvidovre, Ishøj, Rødovre, Vallensbæk, Greve, Solrød),
mail: hovedstaden.sydvest.kreds@gmail.com

Kredsformand: Sarah Just Larsen

Kredsens havekonsulent: Keld Kristensen,
mail: kek@rts.dk, tlf.: 28265088

KREDS 4 · Hovedstaden Midt

(Gleedsø, Herlev),
mail: bestyrelsen@khf-kreds4.dk, tlf.: 42948926
kl. 18.30-19.30 hver anden torsdag i ulige uger.

Kredsformand: Anne Cameron

Kredsens havekonsulent: Nina Lind Christensen,
mail: Nina@havenihelhed.dk, tlf.: 61711148

KREDS 5 · Nordøstsjælland

(Rudersdal, Gentofte, Hørsholm, Lyngby-Tårnbæk, Allerød, Furesø),
mail: post@nok-kolonihave.dk, tlf.: 31130328

Kredsformand: Carsten Christiansen

Kredsens havekonsulent: Ole Statta, mail: olestatta@gmail.com, tlf.: 50331144

KREDS 6 · Nordsjælland

(Fredensborg, Frederikssund, Halsnæs, Gribskov, Helsingør, Hillerød, Egedal),
mail: formandkreds6@gmail.com

Kredsformand: Dorthe Brorly

Kredsens havekonsulent: John Norrie,
mail: john@norrie.dk, tlf.: 40882036

KREDS 7 · Midtsjælland

(Roskilde),
mail: roskildehaveelskab@outlook.dk

Kredsformand: Dean Heeno

Kredsens havekonsulent: Henrik Ward Poulsen,
mail: henrik@warders.dk, tlf.: 22912468

KREDS 8 · Nordvestsjælland

(Holbæk, Kalundborg, Odsherred),
mail: bestyrelse@hfv.dk, tlf.: 27162111

Kredsformand: Zbigniew Robert Kempisty

Kredsens havekonsulent: Keld Kristensen,
mail: kek@rts.dk, tlf.: 28265088

KREDS 9 · Vestsjælland

(Slagelse, Sorø),
mail: Svend0841@gmail.com, tlf.: 23378309

Kredsformand: Svend Pedersen

Kredsens havekonsulent: Henrik Ward Poulsen,
mail: henrik@warders.dk, tlf.: 22912468

KREDS 10 · Midt- og Østsjælland

(Ringsted, Køge, Lejre, Faxe, Stevn, Lolland, Vordingborg, Næstved)
mail: kredsostformand@gmail.com

Kredsformand: Sanne Kure

Kredsens havekonsulent: Henrik Ward Poulsen,
mail: henrik@warders.dk, tlf.: 22912468

KREDS 12 · Odense

(Odense, Middelfart, Assens, Nordfyn, Kerteminde), mail: Ohs1893@gmail.com, tlf.: 20181893

Kredsformand: Tina Lilleris

Kredsens havekonsulent: Kaj Piilgaard,
mail: vkpiilgaard@gmail.com, tlf.: 20892702
Assisterende havekonsulent: Ole Daugaard
mail: oadaugaard@gmail.com, tlf.: 23398659

KREDS 13 · Sydøstfyn

(Nyborg, Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Langeland, Ærø),
mail: Solvejgnielsen@yahoo.dk,
tlf.: 28502291 mandag og onsdag kl. 15-18.

Kredsformand: Solvejg Nielsen

Kredsens havekonsulent: Kaj Piilgaard,
mail: vkpiilgaard@gmail.com, tlf.: 20892702
Assisterende havekonsulent: Ole Daugaard
mail: oadaugaard@gmail.com, tlf.: 23398659

KREDS 14 · Sønderjylland

(Sønderborg, Haderslev, Aabenraa, Tønder),
mail: marian.vnissen@mail.com, tlf.: 40714405

Kredsformand: Marian Nissen

Kredsens havekonsulent:
Ole Aaby Daugaard,
mail: oadaugaard@gmail.com, tlf.: 23398659

KREDS 15 · Sydvestjylland

(Esbjerg, Varde, Vejen, Kolding, Fanø),
mail: bestyrelsen.sydvestjylland@gmail.com

Kredsformand: Helle Vogelius Hertz

Kredsens havekonsulent: Mogens Lorensen,
mail: mmlorensen@mail.dk, tlf.: 22366887

KREDS 16 · Sydøstjylland

(Vejle, Horsens, Skanderborg, Odder, Billund, Samsø, Hedensted, Fredericia),
mail: annikyed@gmail.com, tlf.: 61665544
kl. 17-19 mandag-torsdag.

Kredsformand: Anni Kyed

Kredsens havekonsulent: Michael Bejlegaard
Sørensen, mail: etlivmedstauder@gmail.com,
tlf.: 20739565

KREDS 17 · Vestjylland

(Herning, Holstebro, Ikast-Brandø, Ringkøbing-Skjern, Lemvig, Struer),
mail: mail@vestjyllandkreds.dk, tlf.: 27571020

Kredsformand: Solveig Andersen

Kredsens havekonsulent: Erling Mikkelsen,
mail: esmikkelsen51@gmail.com,
tlf.: 97143939

KREDS 18 · Østjylland

(Randers, Favrskov, Mariagerfjord, Syddjurs),
mail: Koloniranders@mail.dk

Kredsformand: Bo Vitting

Kredsens havekonsulent: Henning Nygaard,
mail: havekonsulenten@gmail.com,
tlf.: 22810570

KREDS 19 · Aarhus

mail: kontakt@aarhuskredsen.dk,
tlf.: 25758380 tirsdage kl. 16-18.30

Kredsformand: Randi Østergaard

Kredsens havekonsulenter: Carsten Juul,
mail: juuljuul52@gmail.com, tlf.: 21462236
Jesper Kalledsø Madsen,
mail: jesper.kalledsoe.madsen@hotmail.com,
tlf.: 23982344

KREDS 20 · Midtjylland

(Viborg, Silkeborg, Skive, Morsø, Vesthimmerland, Thisted, Norddjurs),
mail: midtjyllandskreds@gmail.com,
tlf. 60787261 mandage kl. 15-18

Kredsformand: Leif Mikkelsen

Kredsens havekonsulenter: Mads Ransborg,
mail: egebjergplanteskole@pc.dk,
tlf.: 97446464

Carsten Juul, mail: juuljuul52@gmail.com,
tlf.: 21462236

Anette Gubi Frederiksen,
mail: gubifred@gmail.com, tlf.: 26817565
Havekonsulent: Thor Müller Andreasen,
mail: thormu@gmail.com, tlf. 28432821

KREDS 21 · Vendsyssel

(Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt, Læsø, Brønderslev),
mail: soerenfrandsen@live.dk, tlf.: 20889808

Kredsformand: Søren Frandsen

Kredsens havekonsulent: Just Jensen,
mail: justjensen1805@outlook.dk, tlf.: 29486000

KREDS 22 · Nordjysk

(Aalborg, Rebild),
mail: formand@nordjyskkreds.dk
Kredsformand: Ditte Silberbauer
Kredsens havekonsulent: Just Jensen
mail: justjensen1805@outlook.dk, tlf.: 29486000

VUU: vurdering@kolonihave.dk

Kreds 1-4: Susan Mai Andresen, mail: sma@kolonihave.dk og Michael Meyer, mail: mm@kolonihave.dk

Kreds 5-10: Carsten Christiansen, mail: cc@kolonihave.dk og Annia Brogaard, mail: ab@kolonihave.dk

Kreds 12-13: Tina Lilleris, mail: tl@kolonihave.dk og Morten Aagaard Pedersen, ma@kolonihave.dk

Kreds 14-22: Solveig Andersen, soa@kolonihave.dk og Leif Mikkelsen, mail: lm@kolonihave.dk

Ganløse
fritidshuse

Nybygget fritidshus
Herlev

140 m² terrasse
Yderby Lyng, Sj. Odde

**Vi
anlægger
selvfølgelig
også din
have.**

Lidt fra året indtil nu...

Vi i Ganløse Fritidshuse glæder os til at realisere flere fritidshuse, annekser, skure og terrasser sammen med jer - alt skræddersyet efter Jeres ønsker, krav og behov. Byggeprojekter hvor kvalitet og kundetilfredshed som altid er i centrum.

Kontakt os i dag på info@gf-huse.dk og lad os bygge din drøm sammen